

การศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันและทัศนคติ
ของผู้อ่านต่อการใช้ภาษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษาศาสตร์

มิถุนายน 2555

การศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันและทัศนคติ
ของผู้อ่านต่อการใช้ภาษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันและทัศนคติ
ของผู้อ่านต่อการใช้ภาษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

มิถุนายน 2555

ทัศนพล เต็มสุข. (2555). การศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันและทัศนคติของผู้อ่านต่อการใช้ภาษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาศาสตร์การศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์ ดร. สุพัตรา ทองกัลยา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันและทัศนคติของนิสิตที่มีความสนใจด้านการเมืองและนิสิตที่มีความสนใจด้านภาษาที่มีต่อการใช้คำเรียกขาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์ จำนวน 50 คน กับนิสิตวิชาเอกภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 50 คน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งสิ้น 100 คน

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบของคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันมี 3 รูปแบบ คือ 1) ชื่อเล่น 2) ชื่อต้น 3) ตำแหน่ง เมื่อได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการใช้คำเรียกขานกับประเภทของการเขียนข่าว ผลที่ได้พบว่า รูปแบบคำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนกับนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การศึกษาลักษณะทัศนคติของนิสิตที่มีความสนใจด้านการเมืองและสนใจด้านภาษาที่มีต่อการใช้คำเรียกขาน พบว่าทัศนคติของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และวิชาเอกภาษาไทยมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการเลือกใช้รูปแบบการเรียกขานของผู้พูดผู้ฟัง และผู้ถูกกล่าวถึงคือ สถานภาพทางสังคม ชุมชนภาษา ความเคารพ และความสนิทสนม

THE STUDY OF ADDRESS TERMS FOR PRIME MINISTER IN THE HEADLINE OF DAILY
NEWSPAPER AND READER'S ATTITUDE TOWARD THEIR REFERENCE

Presented in Partial Fulfillment of Requirement for the
Master of Education degree in Educational Linguistics
at Srinakharinwirot University

June 2012

Tassapol Temsuk. (2012). *The Study of Address terms for Prime Minister in the Headline of Daily Newspapers and Reader's Attitude toward their References*. Master's Project, M.Ed. (Educational Linguistics) Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Adviser: Dr. Supattra Tongkalaya

The study aimed to investigate linguistic forms of address terms for prime ministers appeared in the headlines of daily newspapers and attitude of the students who are interested in politics and Thai language. The sample group of this study included 100 Srinakharinwirot university students, 50 majoring in political science and 50 majoring in Thai.

The results of the study in the first phase showed that the choices of the address terms for the prime ministers in the headlines of daily newspapers are: nickname, first name and position. The chi square test result revealed that the choice of address terms for the civil prime minister and the army prime minister was significantly different at 0.05 level.

In the second phase of the study investigating the students' attitudes toward the address terms for prime ministers in the headlines of daily newspaper, the analysis of the t-test independence revealed that the attitudes of the students majoring in political science and Thai language significantly varied at 0.05 level. It can be seen that social factors influencing the choices of address terms for the speaker, the listener, and the target person are: social status, speech community, respect, and intimacy.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าว
หนังสือพิมพ์รายวันและทัศนคติของผู้อ่านต่อการใช้ภาษา ของทัศน์พล เต็มสุข ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์
การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(อาจารย์ ดร.สุพัตรา ทองกัลยา)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณกานต์ ลิขิตรัตน์พร)

คณะกรรมการสอบ

.....

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เรืองจรรยา)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร.สุพัตรา ทองกัลยา)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร.นันทนา วงษ์ไทย)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

(อาจารย์ ดร. วาณี อรรถนัสสชาติ)

วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกจากอาจารย์ ดร. สุพัตรา ทองกัลยา อาจารย์ที่
ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ทุ่มเทให้คำปรึกษา รวมทั้งกำลังใจ ให้ข้อคิด และเตือนสติแก่ผู้วิจัยตลอดเวลา
อาจารย์มิได้แต่เป็นผู้ให้ความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่อาจารย์ยังเป็นผู้อบรม ชี้แนะแนวทางในการ
ดำเนินชีวิตอีกด้วย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของอาจารย์ที่มีต่อผู้วิจัยอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา เรืองจรุญ ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์
ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. นันทนา วงษ์ไทย คณะกรรมการสอบและผู้เชี่ยวชาญ
แบบสอบถาม ที่ให้คำปรึกษาการออกแบบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ในภาควิชาภาษาศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ ประสาทความรู้ทาง
ภาษาศาสตร์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ วิญญา วัฒนโณ ที่สละเวลาให้ความช่วยเหลือ แนะนำผู้วิจัยเกี่ยวกับ
การใช้สถิติต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์และนิสิตภาควิชาภาษาไทยและภาควิชารัฐศาสตร์ ที่ได้อำนวยความสะดวก
สะดวก พร้อมทั้งสละเวลาเพื่อช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ภาควิชาภาษาศาสตร์ ที่ช่วยเหลือกันทั้งด้านการเรียน กำลังใจที่ดี และยังเป็น
ผู้จุดประกายให้ผู้วิจัยทำวิจัยเรื่องนี้จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้พระคุณใดจะยิ่งใหญ่เกินกว่าพระคุณของพ่อ แม่ เป็นไม่มี ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณพ่อและแม่ด้วยความรักและเคารพยิ่ง

ทัศนพล เต็มสุข

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
วิธีดำเนินการวิจัย	4
สมมติฐานในการวิจัย	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
คำเรียกขาน	5
ทัศนคติกับภาษา	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำเรียกขานในประเทศและต่างประเทศ	18
3 วิธีดำเนินการวิจัย	21
การกำหนดตัวอย่างประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	22
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23
รูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวและความสัมพันธ์ของ การใช้คำเรียกขานกับประเภทของการเขียนข่าว	23
ทัศนคติของผู้อ่านต่อการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบใน การพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	39
สรุปผล.....	39
อภิปรายผล.....	41
ข้อเสนอแนะ.....	43
บรรณานุกรม.....	44
ภาคผนวก.....	47
ภาคผนวก ก.....	48
ภาคผนวก ข.....	54
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	55

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รูปแบบคำเรียกขานที่พบในหนังสือพิมพ์รายวันและคำร้อยละความสัมพันธ์ของการใช้คำเรียกขานกับประเภทของการเขียนข่าวของนายกรัฐมนตรีนที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีนที่เป็นทหาร.....	25
2 เปรียบเทียบรูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีนพลเรือนและนายกรัฐมนตรีนทหารในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน.....	26
3 เปรียบเทียบรูปแบบคำเรียกขานที่พบในการพาดหัวข่าวของนายกรัฐมนตรีนที่เป็นพลเรือน.....	27
4 เปรียบเทียบรูปแบบคำเรียกขานที่พบในการพาดหัวข่าวของนายกรัฐมนตรีนที่เป็นทหาร.....	27
5 ค่าที (Independent t – test) แสดงความแตกต่างของทัศนคติต่อการใช้คำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีนของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย.....	30
6 ร้อยละของการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีนของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อใช้กับเพื่อนสนิท.....	35
7 ร้อยละของการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีนของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อใช้กับบุคคลที่ไม่สนิท.....	43
8 ค่า t แสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อการใช้คำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีนที่เป็นทหารของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย.....	44

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 ปัจจัยที่กำหนดการใช้คำเรียกขาน 3 รูปแบบ ในความสัมพันธ์แบบสมดุลงและไม สมดุลง.....	13
2 The solidarity dimension.....	14
3 The status dimension.....	14
4 ร้อยละการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มี ต่อการใช้ชื่อเล่นของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือน.....	31
5 ร้อยละการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มี ต่อการใช้ชื่อต้นของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือน.....	32
6 ร้อยละการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มี ต่อการใช้ชื่อเล่นของนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร.....	33
7 ร้อยละการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มี ต่อการใช้ชื่อต้นของนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร.....	34

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

คำเรียกขาน (Address terms) เป็นคำที่สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์และสถานภาพทางสังคมของผู้พูดและผู้ฟัง คำเรียกขานมีความสำคัญต่อการใช้ภาษาของบุคคลในสังคม ผู้พูดต้องปรับเปลี่ยนคำให้เหมาะสมตามสถานการณ์ของการสื่อสารและสถานภาพของผู้ฟัง ณรงค์ภรณ์ รอดทรัพย์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องการใช้คำเรียกขานในแวดวงพระพุทธศาสนาเถรวาท กล่าวถึงความสำคัญของคำเรียกขานไว้ว่า “คำเรียกขานเป็นคำประเภทหนึ่งที่สะท้อนวัฒนธรรมการใช้ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับของภาษา นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงสถานภาพของบุคคลที่แตกต่างกันตามโครงสร้างของสังคมและลักษณะทางวัฒนธรรมของสังคมนั้น รูปแบบของคำเรียกขานที่ใช้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของผู้พูดและผู้ฟัง และลักษณะทางสังคมของกลุ่มนั้นๆ” นอกจากนี้ยังมีการนำคำประเภทต่างๆ มาใช้ในการเรียกขานคู่สนทนา ได้แก่ คำเรียกญาติ คำเรียกอาชีพ ชื่อเล่น รวมทั้งคำสรรพนาม เป็นต้น การใช้คำสรรพนามของแต่ละภาษามีความคล้ายคลึงและมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้พูด เช่น การใช้สรรพนามเรียกบุรุษที่ 1 และสรรพนามบุรุษที่ 2 ในภาษาอังกฤษ ได้แก่ คำว่า I และ You สามารถใช้ได้กับเพศชายและเพศหญิง แต่ในภาษาไทยมีการเลือกใช้คำสรรพนามที่หลากหลายมากกว่าภาษาอังกฤษเนื่องจากโครงสร้างทางสังคมของไทย ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ สถานภาพสังคม และชุมชนภาษา (Speech community) ของผู้พูดและผู้ฟัง เป็นต้น ตัวอย่างเช่น การเลือกใช้ถ้อยคำเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง โดยการแบ่งตามเพศ เช่น ผม ดิฉัน เจ้, การใช้คำเรียกญาติ เช่น น้า ป้า ลุง เป็นต้น

การเลือกใช้คำเรียกขานในสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ มักสะท้อนให้เห็นโครงสร้างทางสังคมและสะท้อนความหลากหลายของชุมชนภาษาของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จากการสังเกตพบว่า แม้แต่การพาดหัวข่าวที่เป็นเรื่องเดียวกัน จากหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกัน มีการใช้คำเรียกขานที่แตกต่างกัน หรือแม้กระทั่งในหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกัน มีการใช้คำที่มีความหมายแบบเดียวกัน แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในข่าวต่างเหตุการณ์ กลับพบว่ามีการใช้รูปแบบคำเรียกขานที่แตกต่างกัน เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับ วันจันทร์ที่ 11 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 มีการพาดหัวข่าวในหน้าเดียวกันแต่มีการใช้คำเรียกขานที่แตกต่างกันคือ

- (1) “ธัญญาธิรับคลิบเสียงทะเลาะสามี”
- (2) “จ้างฆ่า ครูพลละมอบตัว เป็นผัวครูหญิงอ้างไม่รู้ไม่เห็น”

จะเห็นได้ว่าคำว่า “สามี” ในข้อมูล (1) และคำว่า “ผัว” ในข้อมูล (2) เป็นคำที่มีความหมายเดียวกันคือ ชายผู้เป็นคู่ครองของผู้หญิง แต่แตกต่างกันคือ การใช้เลือกใช้คำของสังคม 2 กลุ่มในข้อมูล (1) เป็นสังคมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในวงการบันเทิง ส่วนในข้อมูล (2) เป็นสังคมของสถานศึกษาในต่างจังหวัด การใช้คำเรียกขานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เขียนในการเลือกใช้คำเพื่อให้เห็นที่ยอมรับในชุมชนภาษาและผู้พูดภาษาในชุมชนนั้น เช่น คำว่า “สามี” เป็นคำที่ยอมรับในชุมชนภาษาหนึ่ง ในขณะที่ “ผัว” เป็นที่ยอมรับในอีกชุมชนภาษาหนึ่ง การใช้คำเรียกขานที่พบในหนังสือพิมพ์มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทของข่าว เช่น การพาดหัวข่าว ย่อหน้านำและตัวข่าว เป็นต้น เพราะมีจุดประสงค์และโครงสร้างที่แตกต่างกัน การพาดหัวข่าวมีจุดประสงค์ในการสร้างความดึงดูดใจให้กับผู้อ่าน นำประเด็นสำคัญของข่าวมาพาดหัวหนังสือพิมพ์ การใช้คำมักจะเป็นคำสั้น กระชับ ดึงดูดผู้อ่าน เป็นคำที่เป็นภาษาปาก การพาดหัวข่าวแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ข่าวบุคคลสำคัญ ข่าวการบริหารบ้านเมือง และข่าวเหตุการณ์ (วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์, 2540) คำเรียกขานที่พบในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์บ่อยครั้ง คือ คำเรียกขานที่ใช้เรียกนายกรัฐมนตรี หรือผู้นำประเทศ รวมทั้งนักการเมือง และ มักมีการใช้คำเรียกขานที่แสดงถึงตัวตน สถานะ ตำแหน่ง และ ลักษณะต่างๆ ของผู้ที่ถูกเรียก เช่น บิ๊กซู บิ๊กจิว บิ๊กเต็ง แม้ว และมาร์ค รูปแบบของการเรียกขานบุคคล 3 คนคือ บิ๊กซู บิ๊กจิว และบิ๊กเต็ง มีการใช้คำว่า “บิ๊ก” นำหน้าชื่อเล่นของบุคคลเป็นการแสดงถึงสถานะ ตำแหน่งหรือลักษณะของผู้ที่ถูกเรียก ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและมีสถานะเป็นทหาร ยกเว้น บิ๊กเต็ง เป็นนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนแต่ได้รับการกล่าวถึงว่า บิ๊ก ความหมายของคำว่า บิ๊ก ไม่ได้แสดงถึงสถานภาพทางทหาร แต่มีความหมายโดยนัยที่สะท้อนฉายาที่ได้มาจากอดีตผู้นำของจีนคือ นายเต็ง เสี่ยว ผิง เมื่อเปรียบเทียบกับคำว่า แม้ว และ มาร์ค จะเห็นได้ว่า แม้ว เป็นชื่อของพันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งมีสถานะเป็นตำรวจ แต่กลับไม่มีคำนำหน้าที่แสดงถึงสถานะของตำรวจ ซึ่งความจริงแล้ว พันตำรวจโท ดร. ทักษิณ ชินวัตร มีชื่อเล่นคือ น้อย ส่วนชื่อแม้วนั้นเป็นชื่อที่เพื่อนร่วมรุ่นโรงเรียนเตรียมทหารรุ่นที่ 10 ตั้งเป็นฉายา และถูกใช้ต่อมาในปัจจุบันข้อมูล ส่วนคำว่า มาร์ค นั้นเป็นการใช้ชื่อเล่น ซึ่งมาจากชื่อเล่นของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นอกจากนี้ผู้เขียนข่าวในการพาดหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกัน ในเวลาใกล้เคียงกันใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีคนเดียวกันแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่นในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 15 สิงหาคม 2554 ผู้เขียนข่าวใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีว่า ปู แต่ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2554 มีการใช้คำเรียกขานคำว่า นายปู เป็นต้น หนังสือพิมพ์เป็นสื่อประเภทหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการใช้ภาษาของผู้อ่าน และในทางกลับกัน ผู้อ่านก็เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดแนวทางของการเลือกใช้ภาษาของผู้เขียนคอลัมน์ต่างๆ ในหนังสือพิมพ์ด้วย ซึ่งทั้งตัวแปรทั้งสองที่กล่าวมานี้ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติต่อการใช้ภาษาของสังคมในกลุ่มต่างๆ นอกจากนั้นปัจจัยทางสังคม ได้แก่ระดับการศึกษา

อายุ ระดับชั้นทางสังคมยังส่งผลต่อการใช้ภาษาของผู้เขียนและผู้อ่าน การใช้ภาษาในข่าวหนังสือพิมพ์ดังกล่าวนี้ส่งผลต่อการรับรู้และทัศนคติของผู้อ่าน อันจะทำให้ผู้อ่านมีทัศนคติต่อผู้ที่ถูกเรียกขานทั้งในทางบวกหรือลบก็ได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันและทัศนคติต่อคำเรียกขานของผู้อ่าน โดยเลือกศึกษาผู้นำประเทศ 2 กลุ่ม คือ นายกรัฐมนตรีที่มีสถานะเป็นพลเรือน และ นายกรัฐมนตรีที่มีสถานะเป็นทหาร เนื่องจากมีความแตกต่างทางโครงสร้างสังคม อีกทั้งนายกรัฐมนตรีเป็นบุคคลสาธารณะและเป็นที่ยู้ง่ายอย่างกว้างขวางสำหรับผู้อ่านทุกเพศทุกวัย นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังมีความสนใจในการศึกษาทัศนคติของผู้อ่าน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความสนใจเรื่องการเมือง และกลุ่มที่มีความสนใจการเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมในสังคมไทย ดังนั้นกลุ่มประชากรในการให้ข้อมูลเรื่องทัศนคติต่อการใช้ภาษา คือนิสิตคณะสังคมศาสตร์ วิชาเอกรัฐศาสตร์ และนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ วิชาเอกภาษาไทย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีความสนใจด้านการเมืองและสนใจด้านภาษาที่มีต่อการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. การใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของการใช้ภาษาในสังคม
2. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาทัศนคติทางภาษาจากสื่อประเภทสิ่งพิมพ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาลักษณะคำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร

2. ผู้วิจัยกำหนดให้หนังสือพิมพ์สยามรัฐเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ เนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีมุ่งเน้นข่าวเบา เป็นข่าวที่ผู้คนทั่วไปให้ความสนใจ อีกทั้งยังปริมาณยอดจำหน่ายสูงสุด (สมควร กวียะ และมาลี บุญศิริพันธ์ (2531))

3. ผู้วิจัยศึกษาทัศนคติต่อการใช้การใช้อำนาจเรียกขานนายกรัฐมนตรี ซึ่งการศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะการใช้อำนาจเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าว การพาดหัวข่าวใหญ่ พาดหัวข่าวรองและตัวข่าวในหนังสือพิมพ์

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. ทัศนคติต่อภาษา หมายถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้อำนาจเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน
2. คำเรียกขาน หมายถึง คำที่นำมาใช้เรียกคู่สนทนาและบุคคลที่ถูกกล่าวอ้างถึง ซึ่งในที่นี้หมายถึงคำที่ผู้เขียนหนังสือพิมพ์นำมาใช้เรียก ซึ่งผู้ถูกเรียกคือนายกรัฐมนตรี
3. หนังสือพิมพ์รายวัน หมายถึง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์สยามรัฐ
4. ผู้อ่าน หมายถึงนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่เรียนคณะสังคมศาสตร์ วิชาเอกรัฐศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์ วิชาเอกภาษาไทย

สมมติฐานของการวิจัย

1. การใช้อำนาจเรียกขานที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางสังคมของนายกรัฐมนตรี
2. นิสิตที่สนใจด้านการเมืองและสนใจด้านการใช้ภาษามีความเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับการใช้อำนาจเรียกขานในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. คำเรียกขาน

- 1.1 ความหมายของคำเรียกขาน
- 1.2 ความสุภาพในการสื่อสาร
- 1.3 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทย
- 1.4 คำเรียกขานในภาษาไทย
- 1.5 คำเรียกขานในภาษาต่างประเทศ
- 1.6 การวิเคราะห์คำเรียกขานตามหลักการทางภาษาศาสตร์สังคม

2. ทศนคติกับภาษา

- 2.1 ความหมายของทศนคติ
- 2.2 ประเภทของทศนคติ
- 2.3 การวัดทศนคติ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำเรียกขานในประเทศและต่างประเทศ

- 3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำเรียกขานในประเทศ
- 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำเรียกขานในต่างประเทศ

1. คำเรียกขาน

1.1 ความหมายของคำเรียกขาน

อังกาบ ผลากรกุล (Palakornkul, 1972) ได้ให้คำจำกัดความของคำเรียกขานและการใช้คำเรียกขานไว้ว่า คำเรียกขาน หมายถึง คำที่นำมาใช้เรียกคู่สนทนา เพื่อใช้บ่งบอก ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา และแฝงความหมายในเรื่องสถานภาพทางสังคม คำที่นำมาใช้เป็นคำเรียกขานได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม และคำกริยา การเลือกใช้คำเรียกขานมาใช้ตามข้อกำหนดทางสังคม สถานการณ์การใช้ภาษา ตลอดจนสภาพแวดล้อมและภูมิหลังทางวัฒนธรรม

กัลยา ดิงศภัทย์ (ม.ร.ว.) และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) ได้ศึกษาเรื่องการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และให้ความหมายของคำเรียกขานไว้ว่า คำเรียกขาน คือ “คำ หรือ วลี ที่ผู้พูดเรียกผู้ฟังก่อนที่ตนจะพูดเรื่องต่างๆ ด้วย เป็นคำที่แสดงถึงระดับทางสังคมของผู้ฟัง ตามที่ผู้พูด

มองเมื่อเปรียบเทียบกับกรรมการมองกับตนเอง เป็นคำที่แสดงระดับทางสังคมของผู้ฟังตามที่ผู้พูดมองเมื่อเปรียบเทียบกับตนเอง เช่นใช้คำนำหน้าว่า คุณ เมื่อผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้พูด เป็นต้น

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า คำเรียกขานที่ใช้ในบริบทของการสนทนาได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม ชื่อ คำเรียกญาติ คำเรียกญาติ คำเรียกอาชีพ เป็นต้น การเลือกใช้คำเรียกขานของผู้พูด ผู้สนทนา และผู้ถูกกล่าวถึงมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง นอกจากนั้นแล้วความสุภาพยังเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกใช้ถ้อยคำเพื่อให้เหมาะสมตามกฎเกณฑ์ของสังคม

1.2 ความสุภาพในการสื่อสาร

ปັນดา เลอเลิศยุติธรรม (2549) ได้ศึกษาเรื่องความสุภาพในวัจนกรรมการขอรับรองในภาษาไทย กล่าวถึงเรื่องความสุภาพไว้ว่า ความสุภาพนั้นเป็นกลวิธีหนึ่งที่มนุษย์นำมาใช้ประกอบการสื่อสาร มนุษย์มีเหตุผลและวิจรรณญาณในการเลือกใช้ภาษาเพื่อให้ตรงกับความต้องการของตน มนุษย์จึงมีการไตร่ตรองก่อนที่จะแสดงความคิดเห็นหรือกล่าวคำนั้นออกไป ปัจจัยที่แสดงความสุภาพในวัจนกรรมการขอรับรอง คือ อายุและความอาวุโส ถ้าผู้พูดมีความอาวุโสน้อยกว่าผู้ฟัง ระดับความสุภาพจะมีระดับที่สูงกว่าผู้พูดที่มีระดับความอาวุโสเท่ากัน ถ้าผู้พูดที่มีความอาวุโสมากกว่าผู้ฟังจะพบลักษณะของการกล่าวอย่างตรงไปตรงมาสูงมาก สถานภาพทางสังคมยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้คำสุภาพ ถ้าหากผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ฟัง ระดับความสุภาพก็จะสูง ถ้าหากผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ฟัง การแสดงความสุภาพก็จะน้อยลง ด้านความสนิทสนม มีความสำคัญต่อการใช้ความสุภาพ ถ้าหากผู้พูดมีความสนิทสนมกับผู้ฟังมาก การแสดงความสุภาพก็จะยิ่งน้อย ถ้าหากผู้พูดมีความสนิทสนมกับผู้ฟังน้อย การใช้ความสุภาพก็จะยิ่งมาก

กฎเกณฑ์ของความสุภาพของแต่ละภาษามีความเหมือนและแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการยอมรับของสังคมของผู้พูดภาษานั้น ซาซึโกะ อิเดะ (Ide 1986, 1992) ได้กล่าวเกี่ยวกับทฤษฎีความสุภาพไว้ว่า ความสุภาพเป็นพฤติกรรมที่ผู้ใช้ภาษาได้ไตร่ตรองและมีเหตุผลในการเลือก ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกับความสุภาพเนื่องจากในสังคมแต่ละสังคม อาจมีชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การใช้คำสุภาพในสังคมหนึ่ง อาจจะไม่สุภาพในอีกสังคมหนึ่ง นอกจากนี้อิเดะยังได้แบ่งความสุภาพเป็นระดับต่างๆ ตั้งแต่ ระดับต่ำสุด มีค่าเป็นลบ เป็นระดับที่ไม่สุภาพ ระดับปานกลาง มีค่าเป็นศูนย์ เป็นระดับปกติ คือไม่ใช่ทั้งระดับสุภาพและระดับไม่สุภาพ และระดับสูงสุดมีค่าเป็นระดับสุภาพ ตัวอย่างเช่น คำว่า โอะ-โทะโมะดะชิ คำนี้มีค่าระดับสูงสุด เป็นการกล่าวถึงเพื่อนของบุคคลที่สถานะสูงกว่า ซึ่งการเติมโอะ หน้าคำนามถือว่าการแสดงความสุภาพ

เลคอฟ(Lakoff, 1989) ได้กล่าวถึงความสุภาพไว้ว่า การใช้ความสุภาพนั้นเป็นการใช้ภาษาอย่างหนึ่งเพื่อเป็นทางเลือกที่จะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นถ้าบุคคลหนึ่งจะประพฤติตัวและใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม ก็จะได้รับ การยอมรับจากสังคม แต่ถ้าหากบุคคลนั้นประพฤติตัวและใช้ภาษาไม่เหมาะสม ก็มักจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมเช่นกัน การใช้ความสุภาพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของสังคมว่า บุคคลนั้นมีความประพฤติเหมาะสมถูกต้องกับกาลเทศะของสังคมหรือไม่ นอกจากนี้ เลคอฟยังได้เสนอ หลักของการใช้ความสุภาพ ซึ่งประกอบด้วยกฎ 3 ประการ คือ กฎข้อที่ 1 การไม่บีบบังคับผู้ฟัง คือ ผู้พูดจะไม่บีบบังคับผู้ฟังให้ทำตามที่ต้องการ ซึ่งการใช้ความสุภาพลักษณะนี้จะใช้กับคู่สนทนาที่ไม่สนิทสนมกันมากนัก กฎข้อที่ 2 การให้ทางเลือกแก่ผู้ฟัง คือการให้ผู้ฟังได้เลือกในสิ่งที่ตนปรารถนา การใช้ความสุภาพลักษณะนี้พบได้ในชีวิตประจำวัน ในกรณีนี้ผู้พูดและผู้ฟังมีความสนิทสนมกัน กฎข้อที่ 3 การทำให้ผู้ฟังรู้สึกดี เป็นการที่ผู้พูดจะเลือกพูดให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกดี และละเว้นการพูดในสิ่งที่ผู้ฟังไม่ชอบ กฎข้อนี้ใช้ในสถานการณ์ที่แสดงถึงความสนิทสนม

สรุปได้ว่า ความสุภาพ เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ใช้ภาษาเลือกใช้เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับพฤติกรรมผู้ใช้ภาษาเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคมและประสบความสำเร็จในการสื่อสาร ปัจจัยทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการใช้ความสุภาพ คือ อายุ สถานภาพทางสังคม ความสนิทสนมใกล้ชิด เป็นต้น ซึ่งความสุภาพนั่นเองผู้วิจัยได้

นอกเหนือจากปัจจัยเรื่องความสุภาพแล้ว ยังมีปัจจัยทางสังคมที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมคือ ระดับของการใช้ภาษาเป็นทางการและไม่เป็นทางการ จันจิรา จิตตะวิริยะพงษ์ (2543) ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาทางการและไม่เป็นทางการไว้ว่า ภาษาแบบเป็นทางการแบ่งออกเป็น ๒ ระดับคือ ภาษาระดับพิธีการ และภาษาระดับมาตรฐานราชการหรือภาษาระดับทางการ ภาษาระดับพิธีการเป็นภาษาระดับสูง มีความไพเราะ งดงาม ประณีต ภาษาระดับนี้ใช้ในโอกาสงานพระราชพิธี และในวรรณกรรมชั้นสูงอีกด้วย ส่วนภาษาระดับมาตรฐานราชการเป็นภาษาระดับสูงแต่ไม่เท่ากับระดับพิธีการ มีการใช้ภาษาที่ถูกต้องหลักไวยากรณ์ มีความชัดเจน สุภาพ สละสลวย ภาษาที่ใช้จึงมีความละเอียด ระมัดระวัง โดยมักใช้ในการกล่าวปราศรัย การกล่าวคำประกาศเกียรติคุณ การเขียนผลงานวิชาการ บทความวิชาการ หนังสือราชการ เป็นต้น ส่วนภาษาไม่เป็นทางการเป็นภาษาระดับสนทนา มีลักษณะของภาษาพูดที่เป็นกลางๆ สำหรับใช้ในการสนทนาในชีวิตประจำวัน ระหว่างผู้ส่งสารที่รู้จักคุ้นเคยกัน นอกจากนั้นยังใช้ในการเจรจาซื้อขายทั่วไป รวมทั้งในการประชุมที่ไม่เป็นทางการ มีลักษณะรูปประโยคไม่ซับซ้อน ถ้อยคำที่ใช้อยู่ในระดับคำประกอบด้วยคำสแลง คำตัดคำย่อปะปนอยู่ แต่ตามปกติจะไม่ใช้คำหยาบ ภาษาระดับสนทนาใช้ในการเขียนนวนิยาย บทความ บทภาพยนตร์สารคดี และรายงานข่าว เป็นต้น การเลือกใช้ถ้อยคำในงานเขียนประเภทต่างๆ มีความแตกต่างกันโดยสะท้อนจาก การใช้ระดับภาษาที่แตกต่างกัน ผู้เขียนจะใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้อ่านเกิด

ความสนใจและต้องการอ่านเพื่อให้รับรู้เรื่องราว ดังนั้นผู้เขียนมักจะรู้ว่าผู้อ่านงานของตนเป็นกลุ่มคนในชุมชนใดของสังคมและเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกลุ่มชนนั้น

1.3 การใช้คำเรียกขานในภาษาไทย

วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์(2540) กล่าวถึงส่วนประกอบและการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์ไว้ว่า หนังสือพิมพ์นั้นประกอบไปด้วย 3 ส่วนคือ พาดหัวข่าว (Headline) ย่อหน้า นำ (Lead) และ ตัวข่าว (Body) การใช้ภาษามีความแตกต่างกัน การพาดหัวข่าว คือการสร้างความดึงดูดใจแก่ผู้อ่าน ให้ผู้อ่านได้ทราบถึงประเด็นหลักของข่าว ภาษาที่ใช้ก็มักจะเป็นคำที่สั้น กระชับ ได้ใจความ มักใช้คำสแลง อักษรย่อ ทับศัพท์ และการใช้สมญานาม ซึ่งทำให้ข่าวมีสีสัน ส่วนย่อหน้านำนั้นมีหน้าที่สรุปสาระสำคัญของข่าว ภาษาที่ใช้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการพาดหัวข่าว แต่มีเนื้อหาสาระและความยาวมากกว่า มีประโยคหลายประโยค ส่วนตัวข่าวนั้น มีหน้าที่ในการนำเสนอรายละเอียดของข่าว ลักษณะภาษาทางการจึงถูกนำมาใช้ในตัวข่าว และประโยคที่ใช้มักจะเป็นประโยคที่สมบูรณ์ ประภัสสร ภัทธนาวิก (2539) ได้ศึกษาเรื่อง “ภาษาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน พ.ศ. 2474 และ 2475 และกล่าวถึงผลของงานวิจัยว่า การพาดหัวข่าวนั้นแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ข่าวบุคคล ข่าวการบริหาร บ้านเมือง และข่าวเหตุการณ์ ประเภทของการใช้ภาษาแบ่งเป็น 4 ลักษณะได้แก่ คำ กลุ่มคำ ประโยค และกลุ่มประโยค ประเภทของข่าวเกี่ยวข้องกับลักษณะของภาษาที่ใช้ในการพาดหัวข่าวคือ การพาดหัวข่าวเหตุการณ์เท่านั้นที่มีลักษณะเป็นคำ บางครั้งอาจมีคำที่มีความน่าสนใจ ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน และยังสะท้อนถึงทัศนคติของคนที่เขียนข่าวด้วย

กิตติวรรณ เทพนรงค์ (2548) ได้ศึกษาลักษณะภาษาและทัศนคติต่อภาษาในหัวข่าวการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวัน และพบว่าในการใช้คำในหัวข่าวการเมืองมีการใช้คำแสดงมากที่สุด รองลงมาคือการใช้อักษรย่อ และการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีการใช้การอ้างถึงบุคคลต่างๆ โดยใช้ชื่อจริงซึ่งพบมากที่สุด รองลงมาคือ การเรียกบุคคลโดยบอกตำแหน่ง และการใช้สมญานามและ คำแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามลำดับ

จากการศึกษางานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สามารถกล่าวได้ว่าการเขียนหัวข่าวนั้น มักใช้ภาษาที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย คำที่ใช้ก็มักจะเป็นคำสแลง คำย่อ คำทับศัพท์ และการใช้สมญานาม เพื่อช่วยให้ข่าวมีความน่าสนใจ และได้ใจความ ซึ่งลักษณะการใช้ภาษาของการพาดหัวข่าวนั้นมีทั้งการใช้ คำ กลุ่มคำ ประโยค และกลุ่มประโยค การพาดหัวข่าวสามารถแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เขียนที่มีต่อผู้ถูกกล่าวถึง ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้ถูกกล่าวถึงกับผู้อ่าน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อีกภาษาที่วัฒนธรรม

นอกจากการศึกษารายชื่อจากหนังสือพิมพ์ดังกล่าวแล้วยังมีการศึกษารายชื่อคำเรียกขานของต่างประเทศในภาษาเขียนประเภทอื่นๆด้วย รุ่งภัทร เริงพิทยา(2549) ได้ศึกษารายชื่อคำเรียกขานในวาทกรรมการเมืองอเมริกัน โดยศึกษาและเก็บข้อมูลจากหนังสือสามเล่มคือ (1) หนังสือรวมจดหมายที่อดีตประธานาธิบดี โรนัลด์ เรแกน เขียนถึงภริยา รวบรวมโดยนางแนนซี เรแกน (2) หนังสือ ชีวิตของฉัน แต่งโดยประธานาธิบดี บิลล์ คลินตัน (3) หนังสือ (ชีวิต) ประวัติ แต่งโดย วุฒิสมาชิก ฮิลลารี รอดัม คลินตัน ซึ่งผลการศึกษาจากหนังสือทั้งสามเล่มพบว่า การใช้คำเรียกขานและคำอ้างถึงของครอบครัวอดีตประธานาธิบดีคลินตัน มีความแตกต่างกัน เนื่องจาก ปัจจัยที่เป็นรูปแบบการเขียนคือ รูปแบบการเขียนจดหมาย และรูปแบบอัตชีวประวัติ นอกจากนี้ บริบททางสังคมและลักษณะนิสัยของผู้เรียกยังมีผลต่อการใช้คำเรียกขานเช่นกัน จากการศึกษาพบว่าอดีตประธานาธิบดีเรแกนมีลักษณะนิสัยอ่อนโยน ทำให้มีการเลือกใช้คำที่แสดงปัจจัยด้านความใกล้ชิดมากกว่าเช่นคำว่า My darling wife เป็นคำที่อดีตประธานาธิบดี เรแกนเรียกภรรยาของตนเอง อีกคำที่ใช้คือ poppa และ mommie เป็นคำที่อดีตประธานาธิบดี เรแกน ใช้คำเรียกตนเองและภริยาในฐานะที่เป็นพ่อแม่ของลูก ส่วนอดีตประธานาธิบดี บิลล์ คลินตัน และวุฒิสมาชิก ฮิลลารี คลินตัน ที่มีลักษณะมีความมั่นใจในตัวเองสูง การเลือกใช้คำจึงแสดงถึงปัจจัยด้านอำนาจ ด้านสถานะทางสังคม เช่นคำว่า the president เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้คำเรียกขานจากสื่อสิ่งพิมพ์โดยเก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษในประเทศสหรัฐอเมริกา, หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษที่พิมพ์ในประเทศไทย และ หนังสือพิมพ์ภาษาไทยที่พิมพ์ในประเทศไทยในส่วนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองอเมริกัน และนิตยสารต่างประเทศเช่น TIME, NEWSWEEK เป็นต้น ข้อมูลภาษาที่นำมาวิเคราะห์ประกอบด้วย หัวข่าวและเนื้อข่าว ประเภทหัวข่าว ซึ่งพบว่า นักข่าวจะอ้างถึงนักการเมืองในรูปแบบของนามสกุล โดยไม่มียศหน้า (Last Name) เช่น คำว่า Bush เนื่องมาจากความจำกัดด้านเนื้อที่และต้องการให้หัวข่าวมีความกระชับและได้ใจความ ส่วนประเภทเนื้อข่าวพบว่า นักข่าวจะอ้างถึงนักการเมืองในรูปแบบของยศ ตามด้วยชื่อต้นและนามสกุล เช่นคำว่า United States President George W. Bush เมื่อเคยเป็นครั้งแรกในเนื้อข่าว และใช้รูปนามสกุลเมื่อกล่าวถึงในเวลาต่อมา

1.4 คำเรียกขานในภาษาไทย

กัลยา ติงศภทิพย์ (ม.ร.ว.)และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) ได้ศึกษารายชื่อคำเรียกขานในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งพบว่ารูปแบบคำเรียกขานที่ใช้มากที่สุด 3 รูปแบบคือ คำนำหน้าชื่อ (เช่น คุณสมศรี) ชื่อ (เช่น สมศรี ติม) และคำนำหน้า (เช่น คุณ) คำเรียกขานรูปแบบต่างๆนี้ จะใช้มากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ 9 รูปแบบคือ

- (1) ญาติผู้ใหญ่กับญาติผู้น้อย

- (2) สามีกับภรรยา
- (3) ผู้บังคับบัญชากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
- (4) ครูกับศิษย์
- (5) ผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ
- (6) เพื่อน
- (7) คู่รัก
- (8) คนรู้จักกัน
- (9) คนไม่รู้จักกัน

เมฆธม สอดส่องกฤษ (2553) ได้ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยและภาษาจีน : ระบบคำเรียกขาน และกล่าวไว้ว่า คำเรียกขานในทุกๆ ภาษาสะท้อนให้เห็นถึงระบบเครือญาติและชนชั้นทางสังคมของกลุ่มสังคมภาษานั้น และรูปแบบคำเรียกขานในภาษาไทยที่พบในงานวิจัยได้แก่ (1) ชื่อ (2) คำเรียกทั่วไป (3) คำเรียกญาติ (4) นามสกุล (5) อาชีพ ตำแหน่ง (6) คำอุทาน (7) คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก (8) สมญานาม (9) คำบอกอายุ (10) คำบอกสถานภาพส่วนบุคคล (11) คำบอกเพศ (12) วุฒิกการศึกษา (13) ยศ

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาการใช้ภาษาของบุคคลเฉพาะกลุ่มได้แก่ สถาพร วัฒนธรรม (2544) ศึกษาการใช้คำเรียกขานของผู้ประกอบการค้าโดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม คือ เพศและอายุของผู้ซื้อ และสถานที่ประกอบการค้ากับการใช้คำเรียกขานของผู้ประกอบการค้า กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการค้าชายและหญิงกลุ่มละ 100 คน ภายในแต่ละกลุ่มแยกย่อยเป็นในห้างสรรพสินค้า 50 คน และ ตลาดนัด 50 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 200 คน ข้อมูลที่ใช้ศึกษาได้แก่ บทสนทนาระหว่างผู้ประกอบการค้า กับผู้ซื้อในห้างสรรพสินค้าและตลาดนัด ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการค้าประมาณร้อยละ 90 ไม่ใช้คำเรียกขานในการเรียกผู้ซื้อ และร้อยละ 10 ใช้เรียกขานผู้ซื้อ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ซื้อจำนวนมากกว่าร้อยละ 90 ไม่ใช้คำเรียกขานในการประกอบการค้าเช่นกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า เพศของผู้ซื้อ อายุของผู้ซื้อ และสถานที่ประกอบการค้าไม่มีผลต่อการใช้คำเรียกขานของผู้ประกอบการค้าและผู้ซื้อ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้ประกอบการค้าและผู้ซื้อมีค่อนข้างน้อยเพราะไม่ได้เป็นสมาชิกในชุมชนภาษาเดียวกันจึงหลีกเลี่ยงการใช้คำเรียกขานเพื่อแสดงความสุภาพและเป็นการยอมรับในสังคมเฉพาะกลุ่ม

1.5 คำเรียกขานในภาษาต่างประเทศ

บราวน์และกิลแมน (Brown and Gillman, 1972) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของคำเรียกขานในภาษาฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมัน โดยใช้วิธีการเทียบโยงกับภาษาในตระกูลเดียวกัน ไว้ว่า ปัจจัยที่สำคัญของการใช้คำเรียกขานมีสองประการคือ ประการแรก อำนาจ (Power) หมายถึง การที่คนใดคนหนึ่ง

หนึ่งสามารถควบคุมหรือบังคับพฤติกรรมของอีกฝ่ายหนึ่งได้ อำนาจทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคน 2 คนไม่สมดุล คนที่มีอำนาจมากกว่าจะอยู่เหนือคนที่มีอำนาจน้อยกว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดอำนาจได้แก่ พลังทางร่างกาย ความร่ำรวย อายุ เพศ สถานภาพทางสังคมและครอบครัว ประการที่สอง คือ ความเป็นปึกแผ่น (Solidarity) หมายถึง การมีประสบการณ์ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มสังคม และมีความคล้ายคลึงกันของคุณสมบัติต่างๆทางสังคม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเช่น เพศ อายุ อาชีพ เชื้อชาติ ศาสนา เมื่อกลุ่มสมาชิกในสังคมมีประสบการณ์ร่วมกันย่อมมีความเป็นปึกแผ่นมากกว่ากลุ่มที่สมาชิกมีประสบการณ์ร่วมกันน้อย และกลุ่มที่มีสมาชิกทางสังคมมีความคล้ายคลึงกันในลักษณะทางสังคม ย่อมมีความเป็นปึกแผ่นมากกว่ากลุ่มที่สมาชิกมีความแตกต่างกันในสังคม จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของสรรพนามในภาษายุโรป บราวน์และกิลแมนได้สรุปไว้ว่า เดิมทีเดียวในอดีตนั้น ภาษายุโรปใช้สรรพนามบุรุษที่ 2 รูปต่างกันเมื่อพูดกับบุคคล 1 คนหรือหลายคน การใช้สรรพนามซึ่งเดิมถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างเอกพจน์กับพหูพจน์กลายมาเป็นถูกกำหนดโดยอำนาจ กล่าวคือ ผู้มีอำนาจน้อยเรียกผู้มีอำนาจมากโดยใช้รูปพหูพจน์ ส่วนผู้มีอำนาจมาก เรียกผู้มีอำนาจน้อยด้วยรูปเอกพจน์ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังเป็นความสัมพันธ์แบบไม่สมดุล สำหรับในภาษาปัจจุบัน บราวน์และกิลแมน พบว่า ความสัมพันธ์แบบพ่อ/แม่กับลูก ลูกค้ากับผู้บริการ นายจ้างกับเสมียน ไม่ใช่ความสัมพันธ์แบบอำนาจในภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และอิตาลี แต่อย่างไรก็ตามในแต่ละสังคมก็มีรายละเอียดของโครงสร้างสังคมแตกต่างกันออกไป

เครเมอร์ (Kramer, 1975) ศึกษาคำเรียกขานโดยนำเพศของผู้พูดและผู้ฟังมาเป็นตัวแปรในการศึกษาคำเรียกขาน โดยเก็บข้อมูลจากเรื่องสั้น 8 เรื่อง นวนิยาย 2 เรื่องที่เขียนโดยนักเขียนสตรีชาวอเมริกัน จากการ์ตูน จากการสังเกตโดยตรงและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้หญิงและผู้ชายมีจำนวนคำเรียกขาน ที่จะเลือกใช้ในแต่ละโอกาสแตกต่างกัน และผู้หญิงใช้คำเรียกขานในจำนวนที่จำกัดกว่าผู้ชายสำหรับการศึกษาคำเรียกขานในภาษาอังกฤษเฉพาะสาขา

แมคอินไทร์ (Mcintire) (อ้างถึงใน กัลยา ดิงศภัททิย์ และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2531, น. 6) ศึกษาการใช้คำเรียกขานที่นักเรียนสาขาสังคมศาสตร์ใช้เรียกอาจารย์ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในอเมริกา โดยสังเกตจากสถานการณ์จริงและจากการสัมภาษณ์ นักเรียนจะเรียกอาจารย์ด้วยคำนำหน้าชื่อตามด้วยนามสกุล และถ้าจะเรียกด้วยชื่อจริงก็ต้องให้อาจารย์อนุญาตก่อน

1.6 การวิเคราะห์คำเรียกขานตามหลักการทางภาษาศาสตร์สังคม

อังกาบ ผลากรกุล (Palakornkul, 1972) ได้ระบุถึงปัจจัยทางสังคมไทย 8 ประเภท ที่แสดงถึงสถานภาพของผู้พูดและผู้ฟังซึ่งเป็นตัวกำหนดบทบาททางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งมีผลต่อการเลือกใช้คำสรรพนามดังนี้

1. อำนาจและสถานภาพ (Power and status) แบ่งเป็น 7 ประเภทได้แก่

ฐานันดรที่มีมาตั้งแต่กำเนิด	: เจ้า คนสามัญ
ศาสนา	: พระ ไม่ใช่พระ สังฆราช เด็กวัด
ความเป็นข้าราชการ	: ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ
ความมั่งคั่ง	: รวย ไม่รวย
การศึกษา	: มีการศึกษา ไม่มีการศึกษา
ยศ	: ยศสูงกว่า ยศเท่ากัน ยศต่ำกว่า
ตำแหน่ง	: มีตำแหน่ง ไม่มีตำแหน่ง
 2. อายุ (Age) แบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้แก่

	: แก่กว่า อ่อนกว่า เท่ากัน
--	----------------------------
 3. ความเป็นญาติและความสัมพันธ์ทางครอบครัว (Kinship and family relationship)

ความเป็นญาติ แบ่งออกเป็น 4 ประเภทได้แก่	: เป็นญาติ ไม่เป็นญาติ พ่อแม่ลูกหลาน พี่น้อง
---	--
 4. ความเป็นเพื่อน (Friendship) แบ่งออกเป็น 5 ประเภทได้แก่

	: เป็นเพื่อน ไม่ใช่เพื่อน ไม่รู้จักกัน เป็นเพื่อนของญาติ เป็นญาติ ของเพื่อน
--	---
 5. กลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic – religious groups) แบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

	: ชาวไทย และชาวต่างชาติ
--	-------------------------
 6. อาชีพ (Occupation) เช่น

	: ครู นักเรียน พยาบาล หมอ คนขายของ ลูกค้า ฯลฯ
--	---
 7. เพศ (Sex) แบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

	: ชายและหญิง
--	--------------
 8. ความใกล้ชิดทางสายเลือด (Generation distance) แบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้แก่

	: รุ่นอายุแก่กว่า (Of older generation), รุ่นอายุอ่อนกว่า (Of young generation) และรุ่นอายุเดียวกัน (Of same generation)
--	--
- อังกฤษ ผลการวิจัยได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญอีก 9 ประการ ที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งเป็นปัจจัยในการเลือกใช้คำสรรพนามดังนี้
1. ความสนิทสนม (Intimacy) ความสนิทสนมนั้น มีส่วนสำคัญในการกำหนดการใช้คำสรรพนาม เช่น ถ้าใช้ ผมและคุณ แสดงว่าผู้พูดมีความสนิทสนมน้อยกว่าการใช้ อี๊ว กับคำว่ากูกับมึง
 2. ความเคารพ (Respect) การใช้คำว่าท่าน แสดงว่าผู้พูดเคารพผู้ฟังมากกว่าคำว่า คุณ

3. ความเป็นปึกแผ่น (Solidarity) การใช้คำว่า อ้าว แทนตัวผู้พูดแสดงถึงความเป็นปึกแผ่นระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ซึ่งต่างจากข้อ (1) คือ ความเป็นปึกแผ่นนั้น แสดงถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การมีประสบการณ์ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มสังคม และมีความคล้ายคลึงกันในคุณสมบัติต่างๆทางสังคม จากความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเช่น เพศ อายุ อาชีพ เชื้อชาติเดียวกัน เป็นต้น

4. ความเป็นทางการ (Formality) การใช้คำว่าดิฉันแทนตัวผู้พูดเป็นคำที่ใช้เป็นทางการ

5. การที่ลูกอยู่ด้วย (Presence of child) ผู้ชายไทยมักเรียกภรรยาอย่างหนึ่งถ้าไม่มีลูกอยู่ด้วย เช่น เรียกชื่อ แต่ถ้าอยู่ด้วยมักเรียกว่า “แม่”

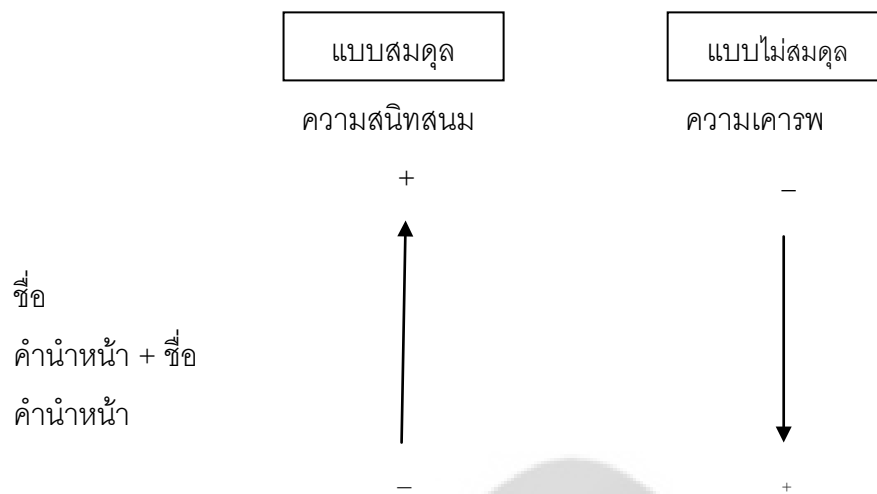
6. การมีคนที่รู้จักหรือมีคนที่มีความรู้ฐานะทางสังคมอยู่ด้วย (Presence of non acquaintance or person with power and status) คนส่วนใหญ่จะเปลี่ยนการใช้คำสรรพนาม ถ้ามีคนอื่นที่ไม่รู้จักหรือคนที่ฐานะสูงกว่าอยู่ด้วย คือเปลี่ยนจากคำที่สนิทสนม เช่นคำว่า กู มึง มาเป็น ผม กับ คุณ เป็นต้น

7. ระยะเวลาของความรู้จักมักคุ้น (Length of time of acquaintances) คนที่รู้จักกันมาเป็นเวลานาน จะใช้สรรพนามเรียกกันต่างจากคนที่เพิ่งรู้จักกัน.

8. การไว้ตัว (Condescension) การมีปฏิกิริยาโต้ตอบในสังคมระหว่างผู้มีอำนาจมากกับผู้มีอำนาจน้อยในสังคมไทยทำให้เกิดช่องว่างระหว่างสองบทบาท เพื่อให้สมบทบาทผู้มีอำนาจสูงกว่ามักใช้คำ สรรพนามให้เหมาะสมกับฐานะ เช่นเรียกผู้ต่อยกว่า เช่น เธอ เป็นต้น

9. การแสดงอารมณ์ (Emotional manifestation) เมื่อผู้พูดเปลี่ยนอารมณ์ การใช้สรรพนามก็จะเปลี่ยนไปด้วย การสลับเปลี่ยนคำสรรพนาม เกิดจาก ความโกรธ ความรัก การเน้น การดูถูกเหยียดหยาม ตำหนิ ถากถาง เป็นต้น

กัลยา ติงศภทิพย์ (ม.ร.ว.) และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) ได้วิเคราะห์ลักษณะของคำเรียกขานโดยนำเอาความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังมาเป็นหลักการในการอธิบายรูปแบบการใช้คำเรียกขาน และได้จำแนกความสัมพันธ์ไว้ 3 ประเภท คือ (1) ความสัมพันธ์แบบสมมูล หมายถึง ผู้พูดและผู้ฟังมีสถานะเท่ากับตน เช่น ความสัมพันธ์แบบเพื่อน คู่รัก คนรู้จัก และคนไม่รู้จัก (2) ความสัมพันธ์แบบไม่สมมูล หมายถึง ผู้พูดและผู้ฟังมีสถานภาพทางสังคมไม่เท่ากัน เช่น ญาติผู้ใหญ่กับญาติผู้น้อย สามีกับภรรยา นายกับบ่าว เป็นต้น (3) ความสัมพันธ์แบบเป็นกลาง เป็นความสัมพันธ์ที่นอกเหนือไปจาก 2 ประเภทแรก เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการหรือผู้รับบริการ ผลวิจัยพบว่าคำเรียกขานที่พบมากที่สุด ในความสัมพันธ์ทั้ง 3 ประเภท คือ ในความสัมพันธ์แบบสมมูล ถ้าผู้พูดใช้ชื่อเรียกผู้ฟัง เช่น แดง สมศรี แสดงว่าผู้พูดมีความสนิทสนมกับผู้ฟังมาก ถ้าหากความสัมพันธ์แบบไม่สมมูลโดยผู้พูดใช้ชื่อ แสดงว่าผู้พูดมีความสนิทสนมกับผู้ฟังน้อย โดยสามารถแสดงในแผนภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 ปัจจัยที่กำหนดการใช้คำเรียกขาน 3 รูปแบบ ในความสัมพันธ์แบบสมดุคและไม่สมดุค

ที่มา : กัลยา ดิงศภักดิ์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์.(2531) การใช้คำเรียกขานในภาษาไทย สมัยรัตนโกสินทร์. โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 119.

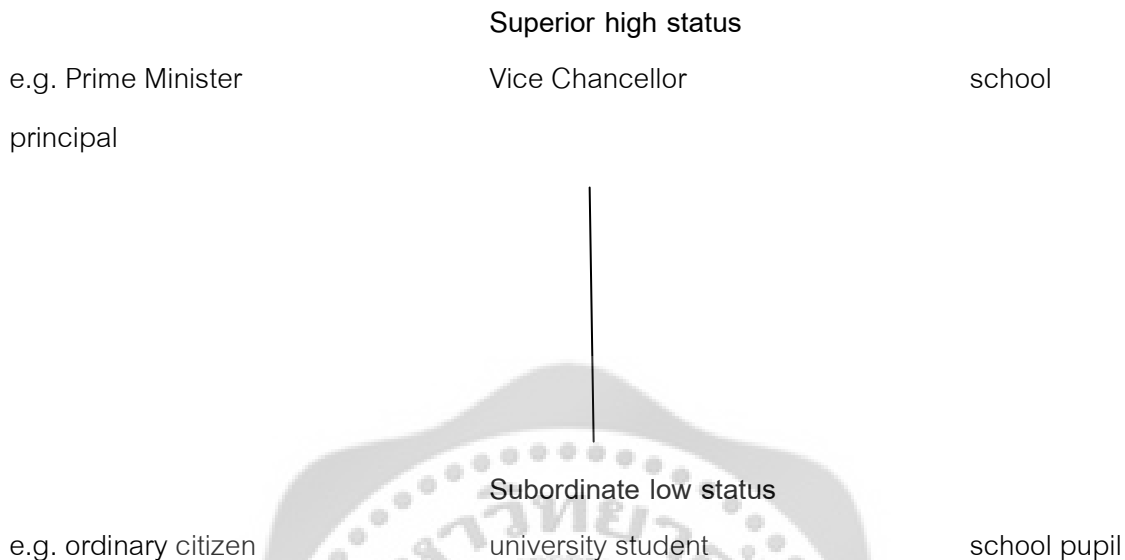
ลอรีรี่ บาวเออร์, เจเนท โฮลเมส และ พอล วาเรน (Laurie Bauer, Janet Holmes, and Paul Warren, 2006) ใช้หลักการในการเลือกใช้คำเรียกขานโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้พูดและผู้ฟัง ได้แก่ ความใกล้ชิดและความสนิทสนม ตามภาพประกอบที่ 2

Intimate _____ Distance
High solidarity _____ Low solidarity

ภาพประกอบ 2 The solidarity dimension

ที่มา : Laurie Bauer, Janet Holmes, and Paul Warren. (2006). Language Matter. p.236

นอกจากนี้ลอรีรี่ บาวเออร์, เจเนท โฮลเมส และ พอล วาเรน (Laurie Bauer, Janet Holmes, and Paul Warren, 2006) ยังได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางสถานภาพทางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟังซึ่งสามารถพบได้ในสังคมยุโรปและอเมริกัน ตามภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 The status dimension

ที่มา : Laurie Bauer, Janet Holmes, and Paul Warren. (2006). Language Matter. p.238

ผู้วิจัยได้นำหลักการและปัจจัยที่กำหนดการใช้คำเรียกขาน 3 รูปแบบ ของกัลยา ดิงศภทิพย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ รวมทั้งหลักการ มิติของความสนิทสนม (The solidarity dimension) และ มิติของสถานภาพ (The status dimension) ของ ลอริย์ บอเคอร์, เจเน็ต โฮลเมส และ พอล วอร์เรน (Laurie Bauer, Janet Holmes, and Paul Warren) มาปรับใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งสามารถคาดการณ์การใช้คำเรียกขานจากเกณฑ์ของสถานภาพ ดังตัวอย่างเช่นการใช้ภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมและนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของชาวอเมริกันที่ใช้ในการเรียกอาจารย์ หากมีวุฒิการศึกษาก็มักจะเรียกขานตำแหน่งนั้นตามด้วยชื่อท้าย เช่น Dr. Keller ซึ่งเป็นการแสดงถึงความเคารพของชาวตะวันตก แต่อย่างไรก็ตาม โครงสร้างสังคมไทยเป็นโครงสร้างที่มีความซับซ้อนมากกว่าสังคมตะวันตก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ว่าการเลือกใช้คำเรียกขานในสังคมไทยจะสอดคล้องกับความสัมพันธ์ในมิติของความเคารพหรือในมิติของความสนิทสนม หรือผสมผสานกันทั้งมิติของความสนิทสนมและความเคารพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการเขียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษารูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการ

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันและทัศนคติต่อภาษาของผู้อ่านสองกลุ่ม คือ นิสิตที่มีความสนใจในด้านการเมืองและนิสิตที่มีความสนใจในเรื่องการใช้ภาษาไทย

2. ทัศนคติกับภาษา

2.1 ความหมายของทัศนคติ

นันทกา วชิรพินพง (2530) ได้ให้ความหมายของคำว่าทัศนคติว่า เป็นลักษณะของความคิดที่เป็นแบบแผน รวมทั้งความรู้สึกที่แสดงออกโดยการโต้ตอบของบุคคลที่มีต่อบุคคล กลุ่มบุคคล หรือต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์ที่มีอยู่ในสังคมรอบข้าง นอกจากนี้ธีรวุฒิ เอกะกุล (2542) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับทัศนคติไว้ว่า เป็นพฤติกรรมหรือความรู้สึกทางด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งในสังคม และเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้จากสิ่งเร้าหรือเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งความคิดนี้สอดคล้องกับประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) ที่กล่าวไว้ว่า ทัศนคติ คือ ความคิดที่ถูกกระตุ้นด้วยอารมณ์ (Emotion) ทำให้บุคคลพร้อมจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด อีกทั้ง สร้อยตระกูล (ตีวยานนท์) อรรถมานะ (2534) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า เป็นการผสมผสานของความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ และความรู้สึกต่อบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คนใดคนหนึ่ง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งๆ ที่ออกมาในรูปของการประเมินค่า ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งในทางยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ ความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งขึ้น พฤติกรรมมนุษย์คือการแสดงออกของทัศนคติที่อันเป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ ความรู้ ประสบการณ์ ภูมิหลัง และการเรียนรู้ที่ผ่านมาของบุคคลนั้นๆ

2.2 ประเภทของทัศนคติ

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2542) แบ่งทัศนคติออกเป็น 3 ประเภทตามการแสดงออกของบุคคลไว้ดังนี้

1. ทัศนคติทางบวก (Positive attitude) คือ ทัศนคติที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในด้านดีต่อบุคคล เป็นการแสดงออกถึงการสนับสนุน มีลักษณะของความพึงพอใจ
2. ทัศนคติเฉยๆ (Passive attitude) คือ ทัศนคติที่บุคคลไม่มีความคิดเห็นใดๆ ในเรื่องนั้นอย่างชัดเจน ซึ่งจะมีสาเหตุมาจากความห่างไกลจากผลกระทบที่เกิดขึ้นหรือขาดข้อมูลที่ชัดเจนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ
3. ทัศนคติทางลบ (Negative attitude) เป็นทัศนคติที่รู้สึกไม่ดีต่อบุคคลหรือเรื่องราว ความรู้สึกที่เป็นในทางที่เสื่อมเสีย เป็นลักษณะของความไม่พอใจ

2.2.3 การวัดทัศนคติ

สุชีรา ภัทรายุตวรรัตน (2545) กล่าวว่าเราสามารถประเมินทัศนคติของบุคคลได้ดังนี้

1. การสังเกต(Observation) คือ เป็นวิธีการศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วนำเอาข้อมูลที่สังเกตนั้นไปอนุมานว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นอย่างไร
 2. การรายงานตนเอง (Self – report) เป็นวิธีการศึกษาทัศนคติของบุคคล โดยให้บุคคลนั้นเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นออกมา โดยให้รายงานออกมาในลักษณะของความรู้สึก ชอบ – ไม่ชอบ เห็นว่าดี – ไม่ดี สิ่งที่แสดงออกมานี้จะกำหนดค่าเป็นคะแนน
- ส่วน ธีรวุฒิ เอกะกุล (2542) ได้ให้ความเห็นที่แตกต่างออกไปว่า วิธีการวัดทัศนคตินั้นเป็นการวัดพฤติกรรมที่อยู่ภายใน จึงวัดได้ยากมาก นักจิตวิทยาและนักวัดผลได้พยายามหาวิธีวัดและสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพที่จะกระตุ้นให้ได้ความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ถูกวัด โดยได้เสนอวิธีการวัดทัศนคติ 5 วิธีดังนี้
1. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นวิธีที่ง่ายและตรงไปตรงมาที่สุดแต่ผู้สัมภาษณ์อาจจะไม่ได้รับคำตอบที่จริงใจจากผู้ตอบ
 2. การสังเกต (Observation) เป็นการเฝ้ามองและจดบันทึกพฤติกรรมอย่างมีแบบแผน ข้อมูลที่ได้มาจะมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาก แต่จำเป็นต้องมีการศึกษาหลายๆครั้ง
 3. การรายงานตนเอง (Self – report) เป็นวิธีที่ต้องการให้ผู้ถูกสอบวัด แสดงความรู้สึกของตนเองตามสิ่งเร้าที่เขาได้สัมผัส เช่น สิ่งเร้าที่เป็นคำถามให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกออกมา อย่างตรงไปตรงมา โดยใช้แบบทดสอบ เช่นแบบทดสอบลิเคอร์ท (Likert) เทอร์สโตน (Thurstone) กัทท์แมน (Guttman) ออสกู๊ด (Osgood)
 4. เทคนิคจินตนาการ (Projective techniques) เทคนิคนี้อาศัยจินตนาการหลายอย่างไปเร้าผู้ถูกวัด เช่น การใช้ประโยคไม่สมบูรณ์เรื่องราวแปลกๆ เมื่อผู้ถูกวัดเห็นสิ่งเหล่านี้จะจินตนาการออกมาแล้วนำมาตีความหมาย
 5. การวัดทางสรีรภาพ(Physiological measurement) เป็นการวัดที่อาศัยเครื่องมือทางไฟฟ้า เพื่อที่จะวัดความรู้สึกซึ่งมีผลทำให้พลังงานไฟฟ้าในร่างกายเปลี่ยนแปลงไป ถ้าจิตใจเข้มก็จะขึ้นแบบหนึ่งและถ้าเสียใจเข้มก็จะขึ้นไปอีกแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นหลักการเดียวกับเครื่องจับเท็จ เป็นต้น
- สำหรับการศึกษาทัศนคติในสารนิพนธ์นี้ผู้วิจัยใช้การทัศนคติแบบรายงานตนเอง (Self report) คือใช้ข้อความที่มาจากหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งเร้าและให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึก เช่น ชอบ – ไม่ชอบ ลงในแบบทดสอบที่ลงค่าคะแนนไว้ โดยใช้แบบทดสอบตามแบบของลิเคอร์ท (Likert scale) ซึ่งเป็นวิธีจะใช้เกณฑ์การประเมินทัศนคติที่แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังตัวอย่าง

เหมาะสม 1 2 3 4 5 ไม่เหมาะสม

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำเรียกขานในประเทศและต่างประเทศ

3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำเรียกขานในประเทศ

จุไรรัตน์ หาญไชโยภูมิ(2535) ศึกษาการใช้คำเรียกขานในวงการทหารบกไทย โดยเก็บข้อมูลจากข้าราชการทหารบกชายและหญิงจำนวน 36 คน ตั้งแต่ยศร้อยตรีถึงพันเอก โดยศึกษา 3 สถานการณ์คือ สถานการณ์ที่เป็นทางการ กึ่งทางการ และสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ โดยในด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังนั้น โดยใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์แบบเท่าเทียมและแบบไม่เท่าเทียม ส่วนการเก็บข้อมูล ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นหลัก และใช้การสัมภาษณ์ประกอบ ผลจากการศึกษาพบว่ามีการใช้คำเรียกขานแตกต่างกัน 14 รูปแบบดังนี้

1. คำเรียกญาติ เช่น ลุง อา พี่
2. คำเรียกญาติตามด้วยชื่อ เช่น ลุงเชย พี่น้อย
3. คำเรียกญาติตามด้วยตำแหน่ง/อาชีพ เช่น ลุงผู้การ
4. คำนำหน้าชื่อตามด้วยคำเรียกญาติ เช่น คุณอา คุณพี่
5. ตำแหน่ง/อาชีพ เช่น หัวหน้า
6. ตำแหน่ง/อาชีพ ตามด้วยชื่อ เช่น อาจารย์อ้อย
7. คำนำหน้าชื่อ ตามด้วยตำแหน่ง/อาชีพ เช่น ท่านเจ้ากรม
8. ยศ เช่น ร้อยเอก
9. คำนำหน้าชื่อ ตามด้วยยศ เช่น ท่านพันเอก
10. ยศตามด้วยชื่อ เช่น พันตรีสมชาย
11. คุณตามด้วยชื่อ เช่น คุณสมศรี
12. ชื่อจริง เช่น สมควร
13. ชื่อเล่น เช่น นิด
14. สรรพนาม เช่น ท่าน คุณ

ซึ่งการใช้คำเรียกขานนี้จะแตกต่างกันโดยแปรไปตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังและสถานการณ์การใช้ภาษา นอกจากนี้ยังพบว่าผู้พูดเพศหญิงมีการใช้คำเรียกขานในจำนวนจำกัดและเป็นทางการมากกว่าผู้พูดเพศชายด้วย

นอกจากนี้แล้วยังมีการศึกษาทางด้านภาษาเขียนของ ชนิษฐา วิริยะพันธ์ (2533) ศึกษาเรื่องรูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวในภาษาไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อจะหารูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวในภาษาไทยปัจจุบัน รวมทั้งรูปแบบการใช้รูปแบบคำขึ้นต้นที่แตกต่างออกไปตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้ทีตนเขียนถึง และอายุของผู้เขียนที่แตกต่างกัน ข้อมูลที่ใช้ในการ

วิเคราะห์ที่ได้มาจากการตอบแบบสอบถามของอาจารย์ นิสิต นักเรียน ในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 4 กลุ่ม อายุ คือ อายุ 10 - 15 ปี, 20 - 25 ปี, 30 - 35 ปี และ 40 - 45 ปี เมื่อเขียนจดหมายส่วนตัวถึงผู้ใหญ่ผู้น้อย และผู้ที่เท่าเทียมกัน ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างของคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัว ในภาษาไทยประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือ คำขึ้นต้น ซึ่งมีหรือไม่มีก็ได้ คำขึ้นต้นอาจอยู่ในรูปของการทักทาย หรือคำแสดงความคารวะ ส่วนที่สองคือคำเรียกขาน ซึ่งต้องปรากฏเสมอ และจากโครงสร้างดังกล่าวสามารถแบ่งคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวในภาษาไทยออกเป็น 3 รูปแบบใหญ่ๆคือ คำขึ้นต้นในรูปของ คำแสดงความคารวะ ตามด้วยคำเรียกขาน, คำทักทาย ตามด้วยคำเรียกขาน และคำเรียกขาน จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย พบว่า การใช้รูปแบบคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวแตกต่างกันไปตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียน และผู้ที่ตนเขียนถึง เมื่อเขียนถึงผู้ใหญ่ คำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวจะอยู่ในรูปของคำแสดงความคารวะ ตามด้วยคำเรียกขาน และเมื่อ เขียนถึงผู้น้อย หรือผู้ที่เท่าเทียมกัน รูปแบบที่ใช้ได้แก่ คำทักทาย ตามด้วยคำเรียกขาน และคำเรียกขาน นอกจากนี้ยังพบว่า ชื่อซึ่งเป็นคำเรียกขานประเภทหนึ่งมีการใช้น้อยมากในการเป็นส่วนประกอบของคำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัว เมื่อเขียนถึงผู้ใหญ่ โดยเฉพาะญาติที่มีความอาวุโสมาก และผู้เป็นครู สำหรับรูปแบบการใช้คำขึ้นต้นจดหมายส่วนตัวที่แปรไปตามอายุของผู้เขียน 4 กลุ่มอายุ ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างของการใช้ในระดับที่เป็นรูปแบบใหญ่ แต่จะแตกต่างกันในระดับที่เป็นรูปแบบย่อยโดยเฉพาะการใช้คำขึ้นต้นซึ่งได้แก่ คำทักทาย และคำแสดงความคารวะ กล่าวคือ ผู้เขียนกลุ่มอายุ 10 - 15 ปีใช้คำทักทายและคำแสดงความคารวะในแบบต่างๆมากที่สุด เมื่อเทียบกับผู้เขียนอีก 3 กลุ่ม

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำเรียกขานต่างประเทศ

บราวน์และฟอร์ด (Brown and Ford) (1964) ศึกษาภาษาอังกฤษแบบอเมริกันพบว่าการใช้คำเรียกขาน การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของคำเรียกขานและศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำเรียกขานของคนอเมริกัน โดยเก็บข้อมูลจากการใช้คำเรียกขานของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง การใช้ภาษาของเด็กจำนวนหนึ่งในภาคกลางของประเทศสหรัฐอเมริกา และการใช้คำเรียกขานในเรื่องสั้นของบทละคร ผลการศึกษาพบว่าคำเรียกขานในภาษาอังกฤษนั้นสามารถแบ่งเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ (1)ชื่อแรก (First name) คือ การเรียกขานกันด้วยชื่อของทั้ง 2 ฝ่าย ใช้ในหมู่เพื่อนและคนสนิทสนม ซึ่งมีค่านิยมเหมือนกันและรู้จักกันดี (2) ตำแหน่งและนามสกุล (Title + last name) คือทั้งสองฝ่ายเรียกกันด้วยตำแหน่ง เช่น Mr., Mrs., Miss, Dr. ตามด้วยนามสกุล ใช้ในหมู่คนที่เพิ่งรู้จักกัน (3) ตำแหน่ง นามสกุล และชื่อแรก (Title + last name + first name) เป็นความสัมพันธ์แบบไม่สมดุลงันเนื่องมาจากความแตกต่างของสถานภาพของผู้พูดและผู้ฟัง เช่น อายุ อาชีพ เป็นต้น ซึ่งพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำเรียกขาน คือ อาชีพ หรือตำแหน่ง

นอกจากนี้ เออร์วิน – ทริปปี้ (Ervin-Trip 1972) ได้ขยายขอบเขตของบราวน์และฟอร์ดโดยศึกษาระบบเรียกขานในภาษาอังกฤษของคนอเมริกัน โดยนำเอาปัจจัยอื่นๆเข้ามาพิจารณาประกอบรวมทั้งปัจจัยด้านความเป็นปึกแผ่นด้วย โดยจุดมุ่งหมายของผู้วิจัยคือ แสดงรูปแบบของการใช้คำเรียกขานที่ถูกต้อง โดยใช้ วิเคราะห์ในรูปแบบของผังงาน (Flow chart) เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดต้องตัดสินใจในการเลือกใช้คำเรียกขานในแต่ละครั้งเป็นอย่างไร ในการตัดสินใจแต่ละครั้งจะใช้เกณฑ์ด้านอายุ ความสนิทสนม เพศ ซึ่งพบว่า มี 7 แบบคือ ตำแหน่งตามด้วยนามสกุล, Mr. ตามด้วยนามสกุล, Mrs.ตามด้วยนามสกุล, Missตามด้วยนามสกุล, คำเรียกญาติตามด้วยชื่อ, ชื่อ และไม่ใช้คำเรียกขานเลย ซึ่งจะเห็นได้ว่าการศึกษานี้เป็นการศึกษาทฤษฎีของการเลือก ซึ่งหมายถึง คนในสังคมฯหนึ่ง เมื่อต้องการใช้คำเรียกขานแต่ละครั้งต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของตนและคู่สนทนาเป็นปัจจัยสำคัญในการใช้คำเรียกขาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการไว้ 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดตัวอย่างประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดตัวอย่างประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ผู้วิจัยศึกษารูปแบบคำเรียกขาน นายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวจากนั้นนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างการใช้คำเรียกขาน นายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร ระยะที่ 2 ผู้วิจัยนำข้อมูลภาษาที่ได้จากการวิเคราะห์ในระยะที่ 1 มาใช้ในการศึกษาทัศนคติของผู้อ่าน มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตทั้งชายและหญิง ระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยการคัดเลือกประชากรนั้นโดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตกลุ่มประชากรไว้ 2 กลุ่มคือ นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์ และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ ในขั้นต้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแจกไปยังกลุ่มนิสิตทั้ง 2 วิชาเอก โดยเก็บแบบสอบถามจากนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์ 82 คนและนิสิตวิชาเอกภาษาไทย 64 คน จากนั้นผู้วิจัยได้คัดเลือกโดยคัดแบบสอบถามที่นิติตตอบแบบเรียงกันทุกข้อออก รวมทั้งนิสิตที่กรอกข้อมูลไม่ครบถ้วน เมื่อคัดเลือกแล้วได้นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์จำนวน 50 คนและนิสิตวิชาเอกภาษาไทยจำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 100 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือไว้ 2 ส่วน คือ

1. วิเคราะห์คำเรียกขานตามหลักเกณฑ์ของ ของกัลยา ติงศภักดิ์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ หลักการของ ลอรีรี่ บาวเออร์, เจเน็ต โฮลเมส และ พอล วาเรน (Laurie Bauer, Janet Holmes, and Paul Warren. 2006) จากนั้นออกแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ
2. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจเป็นเครื่องมือหลักในการวิจัย โดยมีตัวแปรต้น คือ ความใกล้ชิดต่อบุคคลในวงการการเมือง แบ่งเป็นนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์ และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่ให้

ความสำคัญต่อภาษา และตัวแปรตาม คือ รูปแบบของการใช้คำเรียกขานในหนังสือพิมพ์ ซึ่งแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลด้านเพศ อายุ คณะวิชาเอก ชั้นปี และความสนใจด้านการเมือง

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่ใช้ในการวัดทัศนคติของผู้อ่านการใช้คำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน วิธีการวัดทัศนคติเป็นแบบรายงานตนเอง (self report) โดยใช้แบบทดสอบตามแบบของ (Likert scale) ซึ่งเป็นวิธีจะใช้เกณฑ์การประเมินทัศนคติที่แบ่งออกเป็น 5 ระดับโดยคำถามนั้นจะเป็นแบบข้อความให้อ่าน และให้ผู้อ่านกรอกความรู้สึกต่อผู้ที่ถูกกล่าวถึงในข้อความที่กำหนดไว้ว่าเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใด โดยผู้วิจัยได้นำข้อความจากหนังสือพิมพ์ ทั้งการพาดหัวข่าว ย่อหน้า นำ และตัวข่าว มาใช้ในการเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกตอบว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ส่วนจำนวนข้อมีทั้งหมด 28 ข้อ เป็นคำถามที่ใช้จริง 8 ข้อ และเป็นตัวลวง 20 ข้อ ซึ่งคำถามที่ใช้จริงนั้นแบ่งเป็นนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือน 4 ข้อ นายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร 4 ข้อ

ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ

ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีจากการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน โดยเก็บข้อมูลทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์สยามรัฐ

ระยะที่ 2 หลังจากที่ได้มีการคัดเลือกกลุ่มประชากรที่จะนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้แล้วผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เตรียมไว้ไปแจกยังกลุ่มของนิสิตที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นนัดหมายวันเวลาที่เก็บแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.4 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ

ระยะที่ 1 หลังจากที่ได้ข้อมูลการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีจากการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันแล้ว โดยเก็บข้อมูลทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐมารวมกันเนื่องจากข้อมูลของหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับมีความใกล้เคียงกันทั้งรูปแบบของคำเรียกขานและค่าสถิติที่พบในหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการหาค่า (chi – square)

ระยะที่ 2 หลังจากที่ได้ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามแล้ว นำความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษามาวิเคราะห์ด้วยวิธีทดสอบทีแบบอิสระ (t – test) หลังจากที่ได้ผลของการวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยจะสรุปและอภิปรายผลที่เกิดขึ้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษารูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ 1) การใช้คำเรียกขานในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันและ 2) ทศนคติของผู้อ่านที่มีต่อการใช้คำเรียกขาน ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์มีความสอดคล้องกับระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีผู้ซึ่งเป็นประชากรของการวิจัย กำลังดำรงตำแหน่ง คือ ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2539 ถึง 31 มีนาคม 2540 เป็นการศึกษาคำเรียกขานของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ และวันที่ 1 ธันวาคม 2552 ถึง 31 มีนาคม 2553 เป็นการศึกษาคำเรียกขานของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยเก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์สยามรัฐ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามที่สร้างมาจากที่ได้มาจากการวิเคราะห์ในตอนที่ 1

1. รูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวและความสัมพันธ์ของการใช้คำเรียกขานกับประเภทของการเขียนข่าว

การศึกษารูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรูปแบบคำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร รวมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการใช้คำเรียกขานกับประเภทของข่าว พบว่า มีการใช้คำเรียกขานทั้งหมด 6 รูปแบบ คือชื่อเล่น ชื่อต้น ตำแหน่ง คำนำหน้า + ชื่อต้น ตำแหน่ง + ชื่อต้น และคำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง จากนั้นผู้วิจัยได้จัดกลุ่มรูปแบบคำเรียกขานตามประเภทของการเขียนข่าว 3 ประเภท คือ พาดหัวข่าว ย่อหน้าข่าว และตัวข่าว

1.1 การใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าว

รูปแบบคำเรียกขานที่พบในการพาดหัวข่าวมากที่สุดคือ การใช้ชื่อเล่น ซึ่งเป็นคำพยางค์เดียวคือ มาร์คและจิว และคำสองพยางค์คือ บิ๊กจิว โดยชื่อเล่นของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนนั้นพบในการพาดหัวข่าวร้อยละ 47.29 และร้อยละ 79.03 เป็นการเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร กล่าวได้ว่าชื่อเล่น คือ คำที่ตั้งขึ้นสำหรับใช้เรียกแทนชื่อต้น การใช้ชื่อเล่นเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยสร้างสีสันและเพิ่มความน่าสนใจให้การนำเสนอข่าวอีกทั้งยังมีส่วนทำให้ประหยัดเนื้อที่พิมพ์ด้วย ในการเรียกชื่อเล่น พบว่ามีการใช้ชื่อเล่นในการพาดหัวข่าวมากที่สุด

ตัวอย่าง

- มาร์คมุดบ้านสี่เสา หรือลับป่าเปรม

(ไทยรัฐ, 4 มกราคม 2553)

คำเรียกขานที่ใช้เรียกนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารคือคำว่า จิว และ บิ๊กจิว ซึ่งเดิมมีชื่อเล่นคือ ติง แต่ต่อมาแต่ไม่พบคำว่าติง ซึ่งเป็นชื่อเล่นของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เนื่องจากเพื่อนในกลุ่มทหารเรียกว่า จิว จึงถูกเรียกต่อมาแทนชื่อเล่นเดิมซึ่งถือได้ว่าเป็นการใช้ฉายาในการเรียกขาน การใช้ฉายาเป็นการใช้คำที่บุคคลอื่นใช้เรียกแทนชื่อเล่น คำเรียกขานรูปแบบนี้มีกลวิธีทางการเขียนหนังสือพิมพ์ที่คล้ายคลึงกับชื่อเล่น และสามารถเรียกแทนชื่อเล่นได้

ตัวอย่าง

- แต่งตั้งตัวแทน 3 ฝ่าย 'จิว' ผู้ชี้ขาดเดินหน้าแก้ปมม็อบ

(ไทยรัฐ, 29 มกราคม 2540)

- บิ๊กจิวยื่นคำขาดตั้งหน่วยงานอิสระ

(ไทยรัฐ, 20 มกราคม 2540)

ความถี่ของรูปแบบคำเรียกขานที่พบในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันในลำดับถัดมาคือ ชื่อ ตัน การเรียกขานโดยการใช้ชื่อตันในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์นั้นเป็นการเป็นการเรียกเฉพาะชื่อจริงโดดๆ ไม่มีคำนำหน้า หรือนามสกุล ค่าเฉลี่ยของการเรียกชื่อตันนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารมีความแตกต่างกัน มีการใช้ชื่อตันในการพาดหัวข่าวเพื่อเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนร้อยละ 41.89 และร้อยละ 9.67 เป็นการเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร

ตัวอย่าง

- ชวลิตเชื่อม่านน้ำพระทัยในหลวง ราชนี

(ไทยรัฐ, 3 มกราคม 2540)

- เมินปรับ กรม. อภิสัทธัถ์ล้นรอกการเมืองนิง

(สยามรัฐ, 1 ธ.ค. พ.ศ. 2552)

ความถี่ของรูปแบบคำเรียกขานที่พบในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันที่น้อยที่สุดคือ ตำแหน่ง การใช้ตำแหน่งในการเรียกขานเป็นการใช้สถานะ หรือหน้าที่ในการเรียกบุคคลนั้น โดยคำที่พบเป็นคำ 2 พยางค์

คือคำว่า นายก เท่านั้น ค่าเฉลี่ยของการเรียกตำแหน่งพบการเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือน ร้อยละ 10.81 และร้อยละ 11.29 เป็นการเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร

ตัวอย่าง

- หลวงพ่อคุณเป่ากระหม่อม**นายก** 4 พรวด แถมด้วย 1 พรวดแลกกับการขอให้ปราบปรามยาบ้า

(ไทยรัฐ, 5 มกราคม 2540)

- ชุก**บีม**นายก โจรใต้เหิมชุ่มป่วนปิดถนน

(สยามรัฐ, 8 ม.ค. พ.ศ. 2553)

จากข้อมูลทั้งหมดจะเห็นได้ว่ารูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีความสัมพันธ์กับประเภทของการเขียนข่าว โดยการพาดหัวข่าว เป็นส่วนที่สร้างความดึงดูดใจ ให้ผู้อ่านได้ทราบถึงประเด็นหลักของข่าว ภาษาที่ใช้ก็มักจะเป็นคำที่สั้น กระชับ ได้ใจความ คำเรียกขานที่พบส่วนใหญ่จึงเป็น ชื่อเล่น ชื่อต้น และ ตำแหน่ง จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 1 รูปแบบคำเรียกขานที่พบในหนังสือพิมพ์รายวันและค่าร้อยละ ความสัมพันธ์ของการใช้คำเรียกขานกับประเภทของการเขียนข่าวของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร

ประเภทของการเขียนข่าว		ชื่อเล่น	ชื่อต้น	ตำแหน่ง	รวม
การพาดหัวข่าว	คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีพลเรือน	47.29% (35)	41.89% (31)	10.81% (8)	100% (74)
	คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีทหาร	79.03% (49)	9.67% (6)	11.29% (7)	100% (62)

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นถึงรูปแบบของการใช้คำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีนที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีนที่เป็นทหาร รวมทั้งจำนวนร้อยละคำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีนทั้ง 2 สถานะที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ ไค สแควร์ (chi – square) เพื่อหาความแตกต่างระหว่างการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีนที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีนที่เป็นทหารและสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 2 เปรียบเทียบรูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีนพลเรือนและนายกรัฐมนตรีนทหารในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน

สถานภาพของ นายกรัฐมนตรีน	รูปแบบคำเรียกขาน ที่พบในการพาดหัว ข่าว	Chi square	sig
นายกรัฐมนตรีนที่ เป็น พลเรือน	ชื่อเล่น ชื่อต้น ตำแหน่ง	18.376	0.00*
นายกรัฐมนตรีนที่ เป็นทหาร			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากข้อมูลตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการใช้คำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีนที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีนที่เป็นทหารนั้นมีความแตกต่างกันสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 ที่ว่าการใช้คำเรียกขานที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางสังคมของนายกรัฐมนตรีน จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลรูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีนที่พบในการพาดหัวข่าวมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างของรูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีนในการพาดหัวข่าว โดยแบ่งนายกรัฐมนตรีนที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีนที่เป็นทหารข้อมูลที่พบ นำมาสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 3 เปรียบเทียบรูปแบบคำเรียกขานที่พบในการพาดหัวข่าวของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือน

สถานภาพของ นายกรัฐมนตรี	รูปแบบคำเรียกขานที่พบใน การพาดหัวข่าว	P - value	sig
นายกรัฐมนตรีที่เป็น พลเรือน	ชื่อเล่น ชื่อต้น ตำแหน่ง	19.844	0.0*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนมีความแตกต่างกัน
เช่นเดียวกันกับการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือน ดังตารางที่ 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบรูปแบบคำเรียกขานที่พบในการพาดหัวข่าวของนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร

สถานภาพของ นายกรัฐมนตรี	รูปแบบคำเรียกขานที่พบใน การพาดหัวข่าว	P - value	sig
นายกรัฐมนตรีที่เป็น ทหาร	ชื่อเล่น ชื่อต้น ตำแหน่ง	18.853	0.0*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากข้อมูลสามารถกล่าวได้ว่า คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์
รายวัน ทั้งนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารมีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ผู้วิจัย
พบว่า รูปแบบคำเรียกขานที่พบในย่อหน้านำและตัวข่าว สามารถแปรไปตามประเภทของการเขียนข่าว
โดยผู้วิจัยได้กล่าวสรุปไว้ในหัวข้อถัดไปนี้

1.2 การใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในย่อหน้า

ในส่วนของการเขียนย่อหน้า รูปแบบของคำเรียกขานที่พบคือ ชื่อเล่น, ชื่อต้น, ตำแหน่ง, คำนำหน้า + ชื่อต้น, และตำแหน่ง + ชื่อต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าในย่อหน้ามีรูปแบบคำเรียกขานเพิ่มจากเดิม คือ คำนำหน้า + ชื่อต้น และตำแหน่ง + ชื่อต้น ซึ่งคำนำหน้า + ชื่อต้น คือคำที่ใส่เพิ่มไปในชื่อของบุคคลเพื่อบ่งบอกถึงสถานภาพ เช่น การศึกษา ยศตำแหน่ง หรือบรรดาศักดิ์ อาทิ นาย นาง นางสาว ศาสตราจารย์ พันเอก เจ้าชาย กษัตริย์ จักรพรรดิตามด้วยชื่อต้นของบุคคล ตัวอย่างเช่น ส่วน ตำแหน่ง + ชื่อต้น คือ การใช้สถานะ หรือหน้าที่ ในงานวิจัยนี้พบว่าคำเรียกขานที่ใช้เรียกนายกรัฐมนตรีก็คือคำว่า นาย และตามด้วยชื่อต้นของนายกรัฐมนตรีโดยพบการใช้คำเรียกขานรูปแบบนี้เฉพาะนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือน ตัวอย่างเช่น นายกมลสิทธิ์ เร่งแก้ปัญหาความขัดแย้ง เป็นต้น โดยค่าเฉลี่ยรูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีพลเรือนที่พบในย่อหน้านามมากที่สุดคือ ชื่อต้นร้อยละ 36.36 รองลงมาคือชื่อเล่นร้อยละ 33.76 และตำแหน่งร้อยละ 18.18 ตามลำดับ แต่รูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารมีความแตกต่างกันออกไปที่พบมากที่สุดคือ ชื่อเล่นร้อยละ 76.47 รองลงมาคือตำแหน่งร้อยละ 14.70 และ ชื่อต้นร้อยละ 7.35 ตามลำดับ

1.3 การใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในตัวข่าว

ในส่วนของตัวข่าว คำเรียกขานที่พบคือ ตำแหน่ง, คำนำหน้า + ชื่อต้น, และคำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง จะเห็นได้ว่าคำเหล่านี้เป็นการใช้ภาษาที่เป็นทางการ มีระเบียบแบบแผนในการเขียนเน้นเนื้อหาสาระและข้อมูลที่ครบถ้วน โดยค่าเฉลี่ยรูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีพลเรือนที่พบในตัวข่าวมากที่สุดคือ คำนำหน้า + ชื่อต้นร้อยละ 54.36 รองลงมาคือ คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่งร้อยละ 32.88 และตำแหน่งร้อยละ 8.72 ส่วนรูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารที่พบในตัวข่าวมากที่สุดคือ คำนำหน้า + ชื่อต้นร้อยละ 55.24 รองลงมาคือ คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่งร้อยละ 41.25 และตำแหน่งร้อยละ 4.19 ตามลำดับ

จากข้อมูลทั้งหมดสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า รูปแบบการใช้คำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนและทหารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 คือ การใช้คำเรียกขานที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางสังคมของนายกรัฐมนตรี ส่วนรูปแบบคำเรียกขานที่พบในหนังสือพิมพ์รายวันมีทั้งหมด 6 รูปแบบ คือ ชื่อเล่น, ชื่อต้น, ตำแหน่ง, คำนำหน้า + ชื่อต้น, ตำแหน่ง + ชื่อต้น, และคำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง โดยรูปแบบการใช้คำเรียกขานจะแปรไปตามประเภทของการเขียนข่าว แสดงให้เห็นว่ารูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีความสัมพันธ์กับประเภทของการเขียนข่าว 3 ประเภท คือ 1) การพาดหัวข่าว ต้องสร้าง

ความดึงดูดใจแก่ผู้อ่าน ให้อ่านได้ทราบถึงประเด็นหลักของข่าว ภาษาที่ใช้ก็มักจะเป็นคำที่สั้น กระชับ ได้ใจความ 2) ย่อหน้า นำ เป็นส่วนที่จะนำเข้าสู่เนื้อหาของข่าว และ 3) ตัวข่าว เป็นส่วนที่นำเสนอเนื้อหาสาระสำคัญของข่าว ดังนั้นจะเห็นได้ว่า รูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีมีการเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับประเภทของการเขียนข่าว แต่ผู้วิจัยได้มุ่งประเด็นไปที่การใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งพบว่า การพาดหัวข่าวมีการใช้คำเรียกขานทั้งหมด 3 รูปแบบ คือ ชื่อเล่น, ชื่อต้น, และตำแหน่ง แสดงให้เห็นว่ารูปแบบคำเรียกขานมีความสัมพันธ์กับประเภทของการเขียนข่าว โดยการพาดหัวข่าว เป็นส่วนที่สร้างความดึงดูดใจ ให้อ่านได้ทราบถึงประเด็นหลักของข่าว ภาษาที่ใช้ก็มักจะเป็นคำที่สั้น กระชับ ได้ใจความ

2. ทศนคติของผู้อ่านต่อการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน

การศึกษาในขั้นตอนนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันของนิสิตที่มีความสนใจด้านการเมืองและนิสิตที่มีความสนใจเรื่องความเหมาะสมในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตกลุ่มประชากรที่จะศึกษาไว้ 2 กลุ่มคือ นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร คำถามในการวิจัยในขั้นตอนนี้คือ ต้องการทราบว่า ความคิดเห็นของนิสิตนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์กับนิสิตวิชาเอกภาษาไทยมีทัศนคติคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งข้อมูลที่มีดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์กับวิชาเอกภาษาไทยต่อการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน

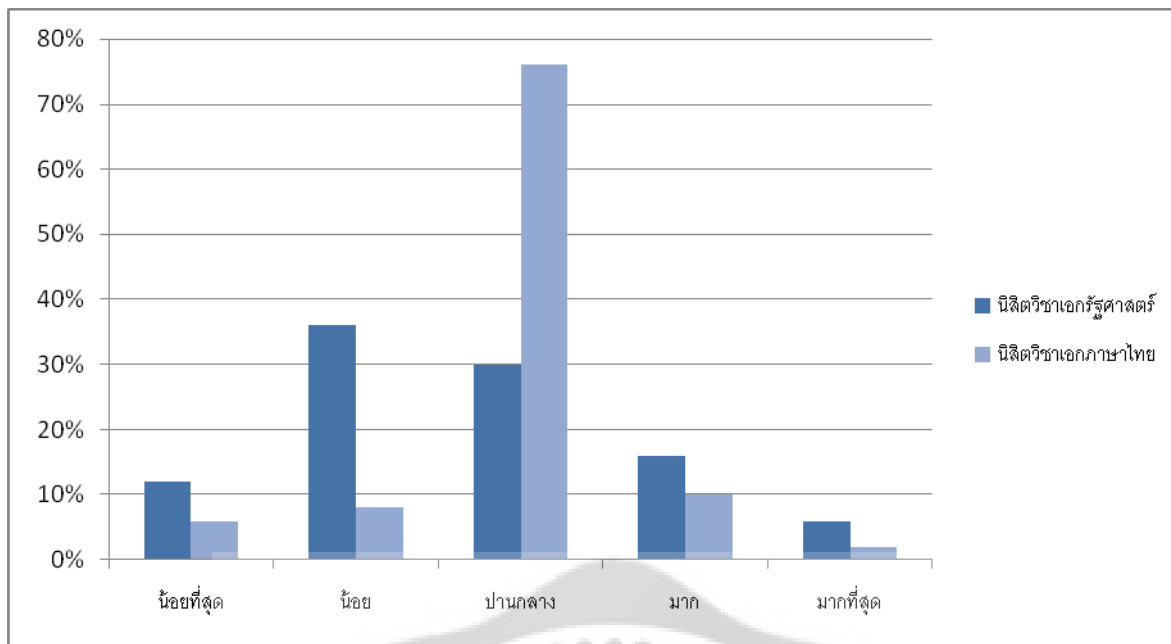
ในการศึกษาขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำข้อความจากหนังสือพิมพ์ที่ได้จากการพาดหัวข่าว มาใช้ในการสร้างคำถามเพื่อให้กลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่ม คือ นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย เลือกตอบว่าการใช้ภาษาและรูปแบบการเรียกขานมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการหาค่าที (Independent t – test) โดยสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 5 ค่าที (Independent t – test) แสดงความแตกต่างของทัศนคติต่อการใช้คำเรียกขานของ
นายกรัฐมนตรีของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย

รูปแบบที่	รูปแบบคำเรียกขาน	สถานะทางสังคมของ นายกรัฐมนตรี	t	sig
1	ชื่อเล่น เช่น มาร์ค	นายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือน	-3.614	.002*
2	ชื่อต้น เช่น อภิสิทธิ์		-3.553	.001*
1	ชื่อเล่น เช่น จี๊ว	นายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร	-3.120	.000*
2	ชื่อต้น เช่น ชาวลิต		-3.014	.001*

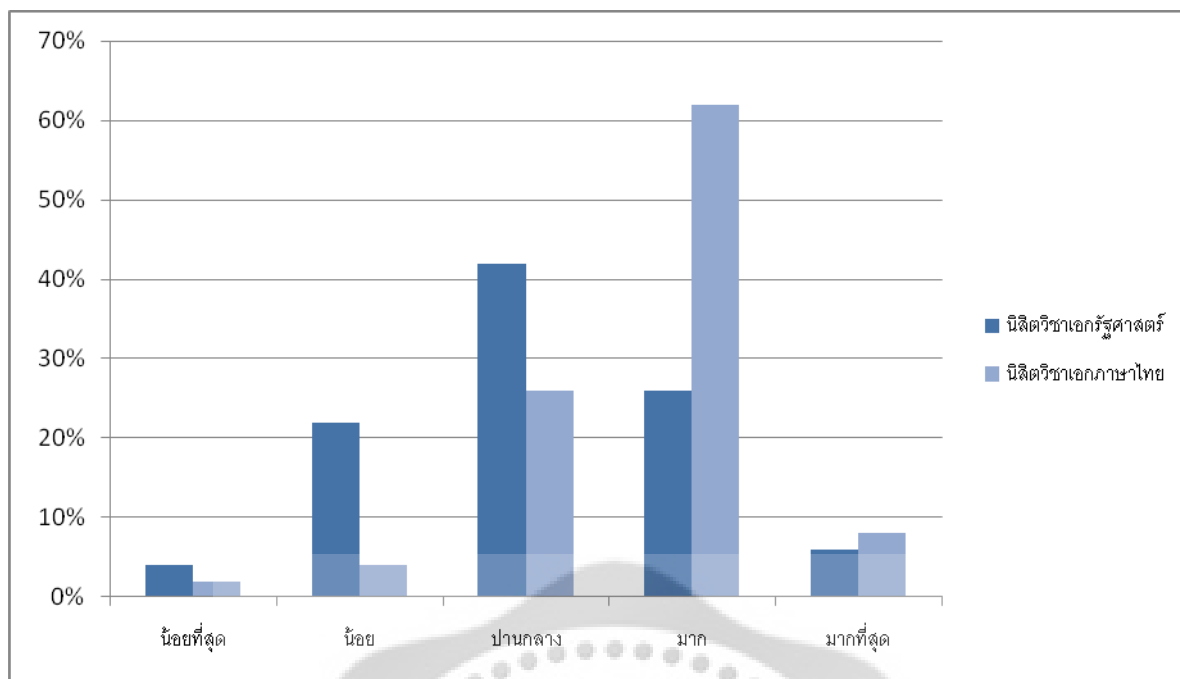
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 5 แสดงความแตกต่างของของทัศนคติต่อการใช้คำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้ง 2 รูปแบบคือ ชื่อเล่นและชื่อต้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 คือ นิสิตที่สนใจด้านการเมืองและสนใจด้านการใช้ภาษามีความเห็นแตกต่างกัน สามารถกล่าวได้ว่านิสิตทั้ง 2 วิชาเอกอยู่ในชุมชนภาษาที่แตกต่างกัน นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์เป็นนิสิตกลุ่มที่มีความสนใจทางด้านการเมืองส่วนนิสิตวิชาเอกภาษาไทยเป็นกลุ่มที่มีความสนใจเรื่องความเหมาะสมและความถูกต้องของการใช้ภาษาไทย ดังนั้นทัศนคติต่อการใช้คำเรียกขานของนิสิตทั้ง 2 กลุ่มจึงมีความแตกต่างกัน เพื่อให้เข้าใจและเห็นภาพมากขึ้นว่านิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยมีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างไร ผู้วิจัยจึงขอสรุปข้อมูลเป็นภาพประกอบดังนี้

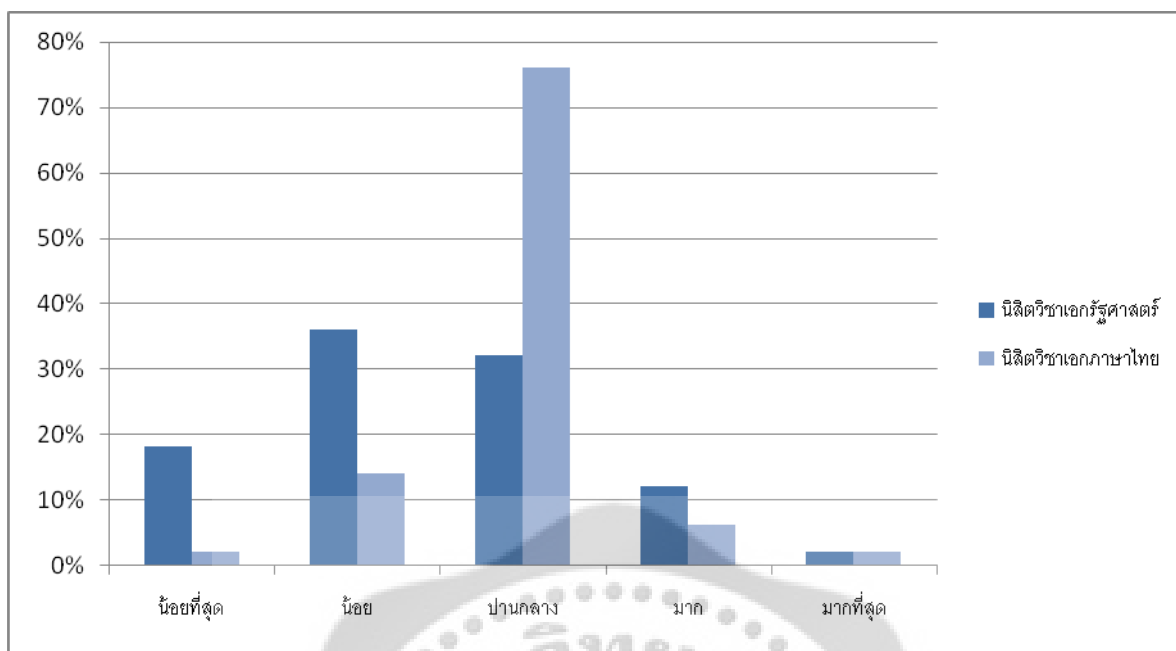
ภาพประกอบ 4 ร้อยละการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มีต่อการ
ใช้ชื่อเล่นของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือน

ภาพประกอบ 4 แสดงให้เห็นว่าทัศนคติของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และวิชาเอกภาษาไทยต่อการใช้
คำเรียกขานโดยใช้ชื่อเล่นในการพาดหัวข่าวมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์มี
ความเห็นว่าการใช้ชื่อเล่นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 12 , ร้อยละ 36,
ร้อยละ 30, ร้อยละ 16, และร้อยละ 6 ตามลำดับ ส่วนนิสิตวิชาเอกภาษาไทยมีความเห็นว่าการใช้
ชื่อเล่นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 6, ร้อยละ 8, ร้อยละ 76, ร้อยละ 10,
และร้อยละ 2 ตามลำดับ ส่วนการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มี
ต่อการใช้ชื่อต้นมีความแตกต่างกันออกไป สามารถสรุปข้อมูลได้ดังภาพประกอบ 5

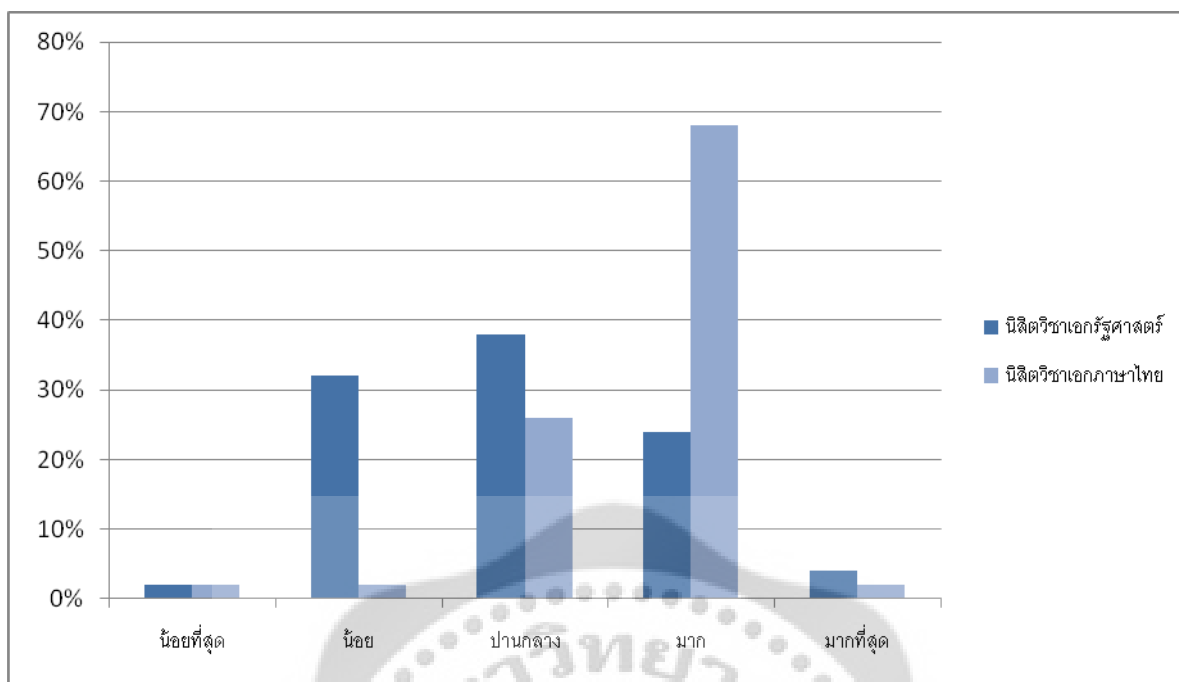
ภาพประกอบ 5 ร้อยละการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มีต่อการใช้ข้อต้นของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือน

ภาพประกอบ 5 แสดงให้เห็นว่าทัศนคติของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และวิชาเอกภาษาไทยต่อการใช้คำเรียกขานโดยใช้ข้อต้นในการพาดหัวข่าวมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์มีความเห็นว่าการใช้ชื่อเล่นและฉายามีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 4, ร้อยละ 22, ร้อยละ 42, ร้อยละ 26, และร้อยละ 6 ตามลำดับ ส่วนนิสิตวิชาเอกภาษาไทยมีความเห็นว่าการใช้ชื่อเล่นและฉายามีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 2, ร้อยละ 4, ร้อยละ 26, ร้อยละ 62, และร้อยละ 8 ตามลำดับ ส่วนการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มีต่อการใช้ข้อต้นของนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร มีความแตกต่างกันออกไป สามารถสรุปข้อมูลได้ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 6 ร้อยละการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มีต่อการ
ใช้ชื่อเล่นของนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร

ภาพประกอบ 6 แสดงให้เห็นว่าทัศนคติของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และวิชาเอกภาษาไทยต่อการใช้
คำเรียกขานโดยใช้ชื่อเล่นในการพาดหัวข่าวมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์มี
ความเห็นว่าการใช้ชื่อเล่นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 18, ร้อยละ 36,
ร้อยละ 32, ร้อยละ 12, และร้อยละ 2 ตามลำดับ ส่วนนิสิตวิชาเอกภาษาไทยมีความเห็นว่าการใช้ชื่อเล่นมี
ความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 2, ร้อยละ 14, ร้อยละ 76, ร้อยละ 6, และร้อย
ละ 2 ตามลำดับ ส่วนการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มีต่อการ
ใช้ชื่อต้นของนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารมีความแตกต่างกันออกไป สามารถสรุปข้อมูลได้ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ร้อยละการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มีต่อการใช้ชื่อต้นของนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร

ภาพประกอบ 7 แสดงให้เห็นว่าทัศนคติของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยต่อการใช้คำเรียกขานโดยใช้ชื่อต้นในการพาดหัวข่าวมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์มีความเห็นว่าการใช้ชื่อต้นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 2 , ร้อยละ 32, ร้อยละ 38, ร้อยละ 24, และร้อยละ 4 ตามลำดับ ส่วนนิสิตวิชาเอกภาษาไทยมีความเห็นว่าการใช้ชื่อต้นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 2, ร้อยละ 2, ร้อยละ 26, ร้อยละ 68, และร้อยละ 2 ตามลำดับ

นอกจากการศึกษาทัศนคติของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มีต่อการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาการใช้คำเรียกขานของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยกับปัจจัยด้านความสนิทสนมด้วย เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามพบกับเพื่อนสนิทและบุคคลที่ไม่สนิทมีการใช้คำเรียกขานรูปแบบไหน ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวโดยสรุปในหัวข้อต่อไปนี้

2.2 การใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีกับปัจจัยด้านความสนิทสนม

การใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีเป็นการสำรวจผู้ตอบแบบสอบถามด้านการใช้คำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีกับบุคคลต่างๆ ทั้งเพื่อนสนิท และบุคคลคนไม่สนิท รวมทั้งเมื่อเพื่อนสนิทและบุคคลไม่สนิท

ใช้คำเรียกขานกับผู้ตอบแบบสอบถามอย่างไร เป็นการสำรวจความเห็นในขั้นต้นให้ทราบว่า ในชีวิตประจำวันของผู้ตอบแบบสอบถามใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีกับบุคคลกลุ่มต่างๆ อย่างไร ผู้วิจัยได้นำรูปแบบคำเรียกขานจากหนังสือพิมพ์รายวันมาเป็นตัวแปรในการสำรวจทัศนคติในครั้งนี้ จากนั้นผู้วิจัยนำความถี่ในการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีรูปแบบต่างๆ ซึ่งข้อมูลที่พบ มีดังนี้

ตาราง 6 ร้อยละของการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อใช้กับเพื่อนสนิท

การใช้คำเรียกขาน นายกรัฐมนตรีของเพื่อนสนิท เมื่อใช้กับผู้ตอบแบบสอบถาม	วิชาเอกรัฐศาสตร์			วิชาเอกภาษาไทย		
	ร้อยละ			ร้อยละ		
	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ชื่อเล่น เช่น ปู่	54	40	6	72	20	8
2. ชื่อต้น เช่น ยิ่งลักษณ์	56	42	2	72	24	4
3. ตำแหน่ง เช่น นายก	26	54	20	6	82	12
4. คำนำหน้า + ชื่อต้น เช่น นางสาวยิ่งลักษณ์	4	14	82	0	6	94
5. ตำแหน่ง + ชื่อต้น เช่น นายกยิ่งลักษณ์	4	22	74	2	8	90
6. คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง เช่น นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี	0	14	86	0	4	96

จากตาราง 5 จะเห็นว่า ในสถานการณ์ที่ผู้พูดวิชาเอกรัฐศาสตร์ใช้คำเรียกขานกับบุคคลที่สนิท ชื่อเล่น ชื่อต้น และ ตำแหน่ง มักถูกนำมาใช้ในการกล่าวถึงบุคคลที่ 3 เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์พบว่า มีการเลือกใช้คำเรียกขานที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 คือ นิสิตที่สนใจด้านการเมืองและสนใจด้านการใช้ภาษามีความเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับการใช้คำเรียกขานในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน จากสถิติในการใช้คำเรียกขานโดยการใช้ชื่อเล่นพบว่า มีความถี่ในการตอบ บางครั้งมากที่สุด ทั้งนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย ที่สุด โดยนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์พบร้อยละ 50 ส่วนนิสิต

วิชาเอกภาษาไทย พบร้อยละ 66 ซึ่งถือว่ามีผลคล้ายคลึงกัน แต่การใช้คำเรียกขานโดยใช้ชื่อต้นพบว่า นิสิตวิชาเอกภาษาไทยมีการใช้คำเรียกขานรูปแบบนี้อย่างสม่ำเสมอมากที่สุดร้อยละ 60 รองลงมาคือ บางครั้งร้อยละ 32 และ ไม่เคยร้อยละ 8 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์นิสิตวิชาเอก รัฐศาสตร์ พบความถี่บางครั้ง มากที่สุดร้อยละ 74 รองลงมาคือ สม่ำเสมอร้อยละ 26เปอร์เซ็นต์ และไม่เคย ร้อยละ 0 เช่นเดียวกันกับการใช้คำเรียกขานโดยใช้ตำแหน่ง นิสิตทั้งสองวิชาเอกมีการเลือกใช้คำเรียกขานที่ แตกต่างกัน โดยพบว่า นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์ พบการเรียกขานรูปแบบนี้โดยใช้ตำแหน่ง มากที่สุดร้อยละ 56 รองลงมาคือร้อยละ 24 และไม่เคยร้อยละ 20 ส่วนนิสิตวิชาเอกภาษาไทย พบว่าความถี่ของการใช้คำ เรียกขานรูปแบบนี้มากที่สุดคือ ไม่เคยร้อยละ 57 รองลงมาคือ บางครั้งร้อยละ 39 และสม่ำเสมอร้อยละ 4 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คำเรียกขานที่ใช้เป็นภาษาพูด อีกทั้งยังบ่งบอกถึงความเป็นปึกแผ่น (Solidarity) อีกด้วยว่า การใช้ชื่อเล่นในการเรียกขานบุคคลที่ 3 เป็นการแสดงถึงความสนิทสนมมาก ส่วน ชื่อต้นถือว่าเป็นคำเรียกขานที่มีการใช้ในระดับความสนิทสนมที่รองลงมาจากชื่อเล่น ส่วนการใช้คำเรียก ขานโดยใช้ คำนำหน้า+ ชื่อต้น, ตำแหน่ง + ชื่อต้น และคำนำหน้า+ ชื่อต้น + นามสกุลและตำแหน่ง การใช้ คำเรียกขานทั้ง 3 รูปแบบนี้จะเข้าไปในทิศทางเดียวกัน ทั้ง 2 วิชาเอก คือ พบว่าความถี่ในการไม่เคยใช้คำ รูปแบบนี้มากที่สุด รองลงมาคือบางครั้ง และสม่ำเสมอตามลำดับ เนื่องจากคำเรียกขานรูปแบบดังกล่าว เป็นภาษาเขียน ระดับภาษาเป็นระดับที่เป็นทางการ สามารถพบคำรูปแบบนี้ได้ในตัวข่าวของหนังสือพิมพ์ รายวัน ระดับการใช้ภาษาจึงมีความสุภาพ และเป็นทางการ ส่วนการใช้คำเรียกขานโดยใช้ นายกรัฐมนตรี ผู้ตอบแบบสอบถามใช้กับบุคคลที่ไม่สนิท หากนำมาเปรียบเทียบกันจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกัน โดย ข้อมูลที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ สามารถนำเสนอได้ดังตารางที่ 6

ตาราง 7 ร้อยละของการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อใช้กับบุคคลที่ไม่สนิท

การใช้คำเรียกขาน นายกรัฐมนตรีของผู้ตอบ แบบสอบถามเมื่อใช้กับบุคคลที่ ไม่สนิท	วิชาเอกรัฐศาสตร์			วิชาเอกภาษาไทย		
	ร้อยละ			ร้อยละ		
	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ชื่อเล่น เช่น ปู	14	40	46	2	72	26
2. ชื่อต้น เช่น ยิ่งลักษณ์	26	56	18	8	76	16

ตาราง 7 ร้อยละของการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีของผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อใช้กับบุคคลที่ไม่สนิท (ต่อ)

การใช้คำเรียกขาน นายกรัฐมนตรีของผู้ตอบ แบบสอบถามเมื่อใช้กับบุคคลที่ ไม่สนิท	วิชาเอกรัฐศาสตร์			วิชาเอกภาษาไทย		
	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย
รูปแบบของการเรียก	ร้อยละ			ร้อยละ		
3. ตำแหน่ง เช่น นายก	38	40	22	68	20	12
4. คำนำหน้า + ชื่อต้น เช่น นางสาวยิ่งลักษณ์	4	22	74	0	8	9
5. ตำแหน่ง + ชื่อต้น เช่น นายกยิ่งลักษณ์	22	28	50	4	12	84
6. คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง เช่น นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี	2	22	76	0	2	98

จากตาราง 4 เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์พบว่า มีการเลือกใช้คำเรียกขานที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 คือ นิสิตที่สนใจด้านการเมืองและสนใจด้านการใช้ภาษามีความเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับการใช้คำเรียกขานในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน โดยรูปแบบที่พบที่มีความแตกต่างในการเลือกใช้คำเรียกขานของนิสิตทั้ง 2 วิชาเอก คือ การใช้ชื่อเล่นพบว่า นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์มีความถี่ในการตอบ ไม่เคยมากที่สุดร้อยละ 42 รองลงมาคือ บางครั้งร้อยละ 40 และสม่ำเสมอร้อยละ 14 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากนิสิตวิชาเอกภาษาไทยที่มีความถี่ในการตอบ บางครั้ง มากที่สุดร้อยละ 72 รองลงมาคือ ไม่เคยร้อยละ 26 และ สม่ำเสมอร้อยละ 2 ส่วนการใช้ชื่อต้นพบว่า นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์มีความถี่ในการตอบ บางครั้ง มากที่สุดร้อยละ 56 รองลงมา คือ สม่ำเสมอร้อยละ 26 และ ไม่เคยร้อยละ 18 แตกต่างจากนิสิตวิชาเอกภาษาไทยคือ มีความถี่ในการตอบ บางครั้ง มากที่สุดร้อยละ 76 ไม่เคยร้อยละ 16 และ สม่ำเสมอร้อยละ 8 ส่วนการใช้คำเรียกขานโดยใช้ คำนำหน้า + ชื่อต้น, ตำแหน่ง + ชื่อต้น และ คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุลและตำแหน่ง ดังที่กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า การใช้คำเรียกขานทั้ง 3 รูปแบบนี้จะไปในทิศทาง

เดียวกัน คือ พบว่าความถี่ในการไม่เคยใช้คำรูปแบบนี้มากที่สุด เนื่องจากเป็นภาษาเขียน ระดับภาษาเป็นระดับที่เป็นทางการ สามารถพบคำรูปแบบนี้ได้ในตัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จากการศึกษาการศึกษาลักษณะการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันและทัศนคติของผู้อ่านต่อการใช้ภาษา ผู้วิจัยพบว่า รูปแบบคำเรียกขานในหนังสือพิมพ์รายวันมีทั้งหมด 6 รูปแบบ คือ ชื่อเล่น ชื่อต้น ตำแหน่ง คำนำหน้า + ชื่อต้น ตำแหน่ง + ชื่อต้น และคำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง เมื่อศึกษาเฉพาะประเด็นของการพาดหัวข่าวนั้นพบว่ามี 3 รูปแบบ คือ ชื่อเล่น ชื่อต้น และตำแหน่ง โดยพบว่ามีการใช้ชื่อเล่นมากที่สุด รองลงมาคือ ชื่อต้น และตำแหน่งตามลำดับ และเมื่อนำข้อมูลการใช้คำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีพลเรือนและนายกรัฐมนตรีทหารในหนังสือพิมพ์รายวันมาเปรียบเทียบกัน พบว่า มีความแตกต่างกัน ที่ระดับ 0.05 จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาทำเป็นแบบสอบถามวัดทัศนคติของผู้อ่าน ผู้การวิจัยพบว่าในปัจจุบันทัศนคติของนิสิตวิทยาลัยการศึกษานั้น รูปแบบคำเรียกขานที่ใช้มากที่สุดคือชื่อเล่น รองลงมาคือชื่อต้น และตำแหน่งตามลำดับ ส่วนการวัดทัศนคติของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และวิชาเอกภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยรูปแบบคำเรียกขานของทั้งนายกรัฐมนตรีพลเรือนและนายกรัฐมนตรีทหารที่พบว่าแตกต่างกันคือ ชื่อเล่น และชื่อต้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันโดยนำข้อมูลคำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารมาเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่าง รวมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการใช้คำเรียกขานกับประเภทของการเขียนข่าว ทั้งการพาดหัวข่าว ย่อหน้านำ และตัวข่าว โดยที่ผู้วิจัยมุ่งประเด็นไปที่รูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าว ส่วนอีกประเด็นที่ศึกษาคือทัศนคติของนิสิตที่มีความสนใจด้านการเมืองและสนใจด้านภาษาที่มีต่อการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน โดยที่คำถามในการวิจัยในขั้นตอนนี้คือ ต้องการทราบว่า นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยมีทัศนคติต่อการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร จะแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 หลังจากที่ได้ข้อมูลวิเคราะห์การใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีจากการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันแล้ว ด้วยวิธีการหาค่าร้อยละและไค สแควร์ (Chi square) และระยะที่ 2 มาวิเคราะห์ความเห็นของกลุ่มประชากรที่มีต่อการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์ด้วยวิธีทดสอบทีแบบอิสระ (Independent t – test) โดยสามารถสรุปผลการวิจัยเป็น 2 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน

จากการศึกษารูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ผู้วิจัยพบว่ารูปแบบของคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน มี 3 รูปแบบ คือ

1. การใช้ชื่อเล่น
2. การใช้ชื่อต้น
3. การใช้ตำแหน่ง

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการใช้คำเรียกขานกับประเภทของการเขียนข่าว โดยเปรียบเทียบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีพลเรือนกับนายกรัฐมนตรีทหารในการพาดหัวข่าวพบว่า การใช้คำเรียกขานของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนในการใช้ชื่อเล่น มากที่สุด รองลงมาคือ ชื่อต้น และตำแหน่ง ตามลำดับ แต่นายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารพบการใช้ชื่อเล่นมากที่สุด รองลงมาคือตำแหน่ง

และ ชื่อต้น ตามลำดับ และเมื่อนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยวิธีทางสถิติพบว่า รูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนมีความแตกต่างกับนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 คือ การใช้คำเรียกขานที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางสังคมของนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้ยังพบว่า ไม่พบรูปแบบการใช้คำเรียกขานโดยการใช้ตำแหน่งตามด้วย ชื่อต้น ของนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า รูปแบบคำเรียกขานที่พบในย่อหน้านำและตัวข่าว สามารถแปรไปตามประเภทของการเขียนข่าว รูปแบบของคำเรียกขานที่พบในย่อหน้านำคือ ชื่อเล่น, ชื่อต้น, ตำแหน่ง, คำนำหน้า + ชื่อต้น, และ ตำแหน่ง + ชื่อต้น นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยรูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีพลเรือนที่พบในย่อหน้านำมากที่สุดคือ ชื่อต้น รองลงมาคือชื่อเล่น และตำแหน่งตามลำดับ แต่รูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารมีความแตกต่างกันออกไปที่พบมากที่สุดคือ ชื่อเล่น รองลงมาคือตำแหน่ง และ ชื่อต้น ตามลำดับ ส่วนรูปแบบของคำเรียกขานที่พบในตัวข่าว คือ ตำแหน่ง, คำนำหน้า + ชื่อต้น, และคำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง ส่วนค่าเฉลี่ยรูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีพลเรือนที่พบในย่อหน้านำมากที่สุดคือ คำนำหน้า + ชื่อต้น รองลงมาคือ คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง และตำแหน่ง ส่วนรูปแบบคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารที่พบในตัวข่าวมากที่สุดคือ คำนำหน้า + ชื่อต้น รองลงมาคือ คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง และตำแหน่ง ตามลำดับ

2. ทศนคติของผู้อ่านต่อการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน

การศึกษาในขั้นตอนนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 การเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์กับวิชาเอกภาษาไทยต่อการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่พบในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน

การศึกษาในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีความสนใจด้านการเมืองและสนใจด้านภาษาที่มีต่อการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของความเหมาะสมของการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับความคิดเห็นของความเหมาะสมของการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร

ของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 คือ นิสิตที่สนใจด้านการเมืองและสนใจด้านการใช้ภาษามีความเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับการใช้คำเรียกขานในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์มีความหลากหลายในการเลือกตอบ อีกทั้ง

2.2 การใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีกับปัจจัยด้านความสนิทสนม

การใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีกับปัจจัยด้านความสนิทสนมมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้คำเรียกขานในชีวิตประจำวันของนิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และวิชาเอกภาษาไทย ทั้งในการพูดกับเพื่อนสนิทและบุคคลที่ไม่สนิท ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ในการเรียกขานนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นบุคคลที่ 3 กับเพื่อนสนิท มีการใช้ชื่อเล่นมากที่สุด รองลงมาคือ ชื่อต้น ตำแหน่ง การใช้คำนำหน้า + ชื่อต้น การใช้ตำแหน่ง + ชื่อต้น และการใช้คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง ตามลำดับ ส่วนการเรียกขานนายกรัฐมนตรีกับบุคคลที่ไม่สนิท พบว่ามีการใช้ตำแหน่งในการเรียกขานมากที่สุด รองลงมาคือ ชื่อต้น ชื่อเล่น การใช้คำนำหน้า + ชื่อต้น การใช้ตำแหน่ง + ชื่อต้น และการใช้คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง ตามลำดับ

อภิปรายผล

การศึกษารูปแบบการใช้คำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวันและทัศนคติของผู้อ่านต่อการใช้ภาษา แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทางสังคมด้านสถานภาพทางสังคมชุมชน ภาษาความใกล้ชิด สถานการณ์และประเภทของสิ่งพิมพ์มีผลต่อการเลือกใช้รูปแบบของคำเรียกขานระหว่างผู้พูด/ผู้เขียน และผู้ฟัง/ผู้อ่าน โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1. การใช้รูปแบบของคำเรียกขานมีความสัมพันธ์กับประเภทของการเขียนข่าวผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่ารูปแบบของคำเรียกขานที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวมี 3 รูปแบบ คือ ชื่อเล่น ชื่อต้น และตำแหน่ง รูปแบบในย่อหน้านำมี 5 รูปแบบคือ ชื่อเล่น, ชื่อต้น, ตำแหน่ง, คำนำหน้า + ชื่อต้น, และตำแหน่ง + ชื่อต้น รูปแบบที่พบในตัวข่าวมี 3 รูปแบบคือ ตำแหน่ง, คำนำหน้า + ชื่อต้น, และคำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง เมื่อพิจารณารูปแบบของคำเรียกขานที่ปรากฏในประเภทของข่าวแต่ละประเภท พบว่าการเลือกใช้รูปแบบแตกต่างกันขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการเขียนข่าวแต่ละประเภท ดังนั้นสถานภาพทางสังคมของนายกรัฐมนตรีที่เป็นพลเรือนและนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารจึงไม่เป็นปัจจัยสำคัญในการที่ผู้เขียนนำมาใช้พิจารณาในการใช้รูปแบบในการเขียน เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ มาร์ติน โจส (Martin Joos, 1961) (อ้างอิงใน อัมรา ประสิทธิ์รัฐสินธ์ 2538) เรื่อง The five clock

(นาฬิกา 5 เรือน) ที่แบ่งการใช้ภาษาให้สอดคล้องตามสถานการณ์แตกต่างกัน 5 ลำดับคือ 1) วัจนลีลาแบบตายตัว 2) วัจนลีลาแบบเป็นทาง 3) วัจนลีลาแบบปรึกษาหารือ 4) วัจนลีลาแบบเป็นกันเอง 5) วัจนลีลาแบบสนทนา วัจนลีลาที่พบในการวิจัยระยะที่ 1 พบวัจนลีลาแบบเป็นทางการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแสดงความแยกตัวออกจากผู้อ่าน และเพื่อความกระชับของข้อความในการเขียนข่าวประเภทตัวข่าว เช่น “พล. อ. ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวที่ทำเนียบรัฐบาลภายหลังร่วมงานวันเด็กแห่งชาติ เมื่อวันที่ 11 ม.ค. ที่ผ่านมาถึงเรื่องนโยบาย” ส่วนในการพาดหัวข่าวผู้เขียนข่าวเลือกวัจนลีลาแบบเป็นกันเอง ได้แก่การใช้ชื่อเล่น ชื่อจริง และตำแหน่ง

2. การใช้รูปแปรของคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีในการพาดหัวข่าวมีความสัมพันธ์กับชุมชนภาษาของผู้อ่าน ในระยะที่ 2 ของการวิจัย ผู้วิจัยพบว่านิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์ผู้ซึ่งอยู่ในชุมชนภาษาที่มีความสนใจด้านการเมืองและนิสิตวิชาเอกภาษาไทยผู้ซึ่งอยู่ในชุมชนภาษาที่มีความสนใจทางด้านการเหมาะสมและถูกต้องของการใช้ภาษา มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการใช้รูปแปรนั้น การเรียกขานนายกรัฐมนตรี 2 รูปแบบได้แก่ ชื่อเล่น และชื่อต้นแตกต่างกัน ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าชุมชนภาษาของผู้อ่านของแต่ละชุมชนมีทัศนคติต่อการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์ให้ความสนใจบุคคลในวงการเมือง เมื่อเรียกบุคคลการเมืองย่อมาใช้รูปแบบภาษาที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์ ให้ความสำคัญในรูปแปร ชื่อเล่น คิดเป็นค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 12 , ร้อยละ 36, ร้อยละ 30, ร้อยละ 16, และร้อยละ 6 ตามลำดับ ชื่อต้นคิดเป็นค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 4, ร้อยละ 22, ร้อยละ 42, ร้อยละ 26, และร้อยละ 6 ตามลำดับ ในขณะที่นิสิตวิชาเอกภาษาไทยให้ความสนใจรูปภาษาอย่างระมัดระวัง เป็นทางการดังเห็นได้จากความเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแปร ชื่อเล่น/ฉายา คิดเป็นค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 6, ร้อยละ 8, ร้อยละ 76, ร้อยละ 10, และร้อยละ 2 ตามลำดับ ชื่อต้นคิดเป็นค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุดไปหามากที่สุดคือ ร้อยละ 2, ร้อยละ 4, ร้อยละ 26, ร้อยละ 62, และร้อยละ 8 ตามลำดับ นอกจากนั้นแล้วปัจจัยสังคมด้านความเคร่งขรึมมีความสัมพันธ์กับการแสดงความเห็นของนิสิตวิชาเอกภาษาไทยเพราะนิสิตกลุ่มนี้มีความเห็นว่ารูปแปรคำเรียกขานชื่อต้นมีความเหมาะสมโดยสะท้อนได้จากค่าเฉลี่ยสูงสุด นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยได้ศึกษาการใช้รูปแปรของคำเรียกขานนายกรัฐมนตรีกับปัจจัยด้านความสนทนา นิสิตวิชาเอกรัฐศาสตร์และนิสิตวิชาเอกภาษาไทยมีการเลือกใช้ชื่อเล่นมากที่สุด รองลงมาคือ ชื่อต้น และตำแหน่งตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าชื่อเล่น ถือเป็น

วิจัยลีลาแบบสนธิสนม ซึ่งผู้พูดอยู่ในสถานการณ์ที่สบายๆ ผู้พูดไม่ต้องระมัดระวังในการพูด การพูดที่เป็นไปตามธรรมชาติ ต่างจากการพูดในสถานการณ์ที่ไม่สนธิสนมผู้พูดมักได้ตรงก่อนพูด ดังจะเห็นได้จากส่วนที่แสดงความคิดเห็นแบบปลายเปิดได้มีนิสิตวิชาเอกภาษาไทยได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าไม่พูดเรื่องการเมืองกับบุคคลที่ไม่สนิท

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยนี้พบว่าปัจจัยทางสังคมด้านความสัมพันธ์ของผู้พูดและผู้ฟัง สถานการณ์และชุมชนภาษาของผู้พูดและผู้ฟังมีผลต่อการเลือกใช้รูปแบบของคำเรียกขาน ดังนั้นงานวิจัยครั้งต่อไปควรเก็บข้อมูลจากสถานการณ์ที่หลากหลาย ที่ผู้พูดและผู้ฟังต้องเผชิญหน้ากัน เช่น การเก็บข้อมูลจากสถานการณ์ที่หลากหลาย ที่ผู้พูดและผู้ฟังต้องเผชิญหน้ากัน เช่น การเก็บข้อมูลจากภาพยนตร์ เพื่อวิเคราะห์ว่าปัจจัยสังคมใดมีผลต่อการใช้คำเรียกขานมากที่สุด
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการศึกษาคำเรียกขานโดยวิธีเก็บที่แตกต่างกัน อาทิ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายและตรงไปตรงมา และอาจได้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น
3. ควรมีการศึกษากลุ่มชุมชนภาษาอื่นๆ เช่น ชุมชนภาษาของเพศที่ 3 เนื่องจากกลุ่มของชุมชนภาษานี้เป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายในการเรียกบุคคล

บรรณานุกรม

- กัลยา ติงศภัทย์. ม.ร.ว.; และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2531). *การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุไรรัตน์ ชาญไชโยภูมิ. (2535). *การใช้คำเรียกขานในวงการทหารบกไทย*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณรงค์กรณ รอดทรัพย์. (2551, มกราคม – มิถุนายน). *การใช้คำเรียกขานในแวดวงพระพุทธศาสนาเถรวาท*. วารสาร มฉก. วิชาการ.วิชาการ ปีที่ 11, ฉบับที่ 22 หน้า 12-27.
- นันทกา วชิรพินพง. (2530). *การศึกษาทัศนคติทางภาษาที่มีต่อภาษาจีนและผู้พูดภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร*. สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2542). *การวัดเจตคติ*. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการวัดเจตคติคณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เมฆณ สอดส่องกฤษ. (2553). *วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยและภาษาจีน : ระบบคำเรียกขาน*. โครงการร่วมแต่งตำราการสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวจีนคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และ Faculty of Southeast Asia and South Asia Language and culture Yunnan Nationalities University, China. อุบลราชธานี :โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. (2540). *ภาษาในข่าวหนังสือพิมพ์และข่าวโทรทัศน์*. กรุงเทพฯ: ภาษาและภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). *ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภัสสร ภัทรนาวิก. (2539). *ภาษาการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย พ.ศ. 2474 และ พ.ศ. 2475*. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชีรา ภัทรายุตวรรณ. (2545). *คู่มือการวัดทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: เมติคัลมีเดีย.
- สถาพร วัฒนธรรม. (2530). *การใช้คำเรียกขานของผู้ประกอบการค้า*. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. (2534). *ปัจจัยทางจิตวิทยา : พื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์*.
กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2540). *ภาษาในสังคมไทย, ความหลากหลายการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา*.
กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2538). *ภาษาศาสตร์สังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Bauer, Laurie; Holmes, Janet; & Warren, Paul. (2006). *Language Matter*. New York, N.Y:
Palgrave Macmillan.
- Brown, Roger & Ford, Marguerite. (1964). *Adress in American English*. In Dell Hymes (ed).
Language in culture and Society. New York : Harper and Row.
- Brown, Roger & Gillman, Albert. (1972). *The pronouns of power and solidarity*. In R.
Giglioli (Ed.), *Language and social context*. New York.
- Ervin – Tripp, Susan. (1972). “*Sociolinguistic Rules of Address*” In *Sociolinguistic*, pp. 225
– 240. Edited by J.B. Pride and Janet Holms. Middlesex : Penguin Books Ltd.
- Sachiko, Ide. (1992). *Formal Form and discernment: two neglected aspect of universal of
linguistic politeness*. Multilingual.
- Kramer, Chervis. (1975). “*Sex – related Reference in Address Systems*” *Antropological
Linguistic*.
- Lakoff, Robin. (1989). *The limits of Politeness : therapeutic and courtroom discouse*.
Multilingual.
- Palakornkul, Angkab. (1975). *A Sociolinguistics study of pronominal usage in spoken
Bangkok Thai* , Ph.D.dissertation, University of Texas at Austin

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม ทศนคติดต่อการใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองที่พบในการพาดหัวข่าวของ
หนังสือพิมพ์รายวัน

**แบบสอบถาม ทศนคติต่อการใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองที่พบในการพาดหัวข่าวของ
หนังสือพิมพ์รายวัน**

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการ
ใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองที่ปรากฏในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน การเก็บข้อมูล
ครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการวิจัยระดับปริญญาโท หลักสูตรภาษาศาสตร์การศึกษาศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทศนคติต่อการใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองที่พบในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์
รายวัน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

2.1 การใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองของท่าน

2.2 ความเหมาะสมของการใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองที่พบในหนังสือพิมพ์

ผู้ตอบแบบสอบถามกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยกรอกข้อความหรือทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในแต่ละช่องของระดับการประเมิน ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลดังกล่าวจะเป็น
ความลับ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ..... ปี
3. คณะ
 - คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ อื่นๆ.....(โปรดระบุ)
4. วิชาเอก
 - รัฐศาสตร์ ภาษาไทย อื่น..... (โปรดระบุ)
5. การศึกษา ชั้นปีที่ 1 2 3 4
6. พรรคการเมืองที่ท่านชื่นชอบ
 - พรรคเพื่อไทย พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา
 - พรรคประชาธิปัตย์ อื่นๆ.....ไม่มี..... (โปรดระบุ)
 - พรรคภูมิใจไทย
 - พรรครักประเทศไทย

ตอนที่ 2 ทศนคติต่อการใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองที่พบในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ การใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองของท่าน และความเหมาะสมของการใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองที่พบในหนังสือพิมพ์

2.1 การใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองของท่าน

คำชี้แจง: โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความถี่ที่ท่านและบุคคลอื่นๆใช้ในการเรียกขานบุคคลในวงการเมือง ตามความเป็นจริงมากที่สุด

1. คำที่ท่านใช้เรียกขานบุคคลในวงการเมืองเมื่อสนทนากับเพื่อนสนิท

รูปแบบของการเรียก	ความถี่ในการใช้		
	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ชื่อเล่น เช่น ปู่			
2. ชื่อต้น เช่น ยี่งลักษณะ			
3. ตำแหน่ง เช่น นายก			
4. คำนำหน้า + ชื่อต้น เช่น นางสาวยี่งลักษณะ			
5. ตำแหน่ง + ชื่อต้น เช่น นายกยี่งลักษณะ			
6. คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง เช่น นางสาวยี่งลักษณะ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี			
7. อื่นๆ (โปรดระบุ)			

2. คำที่ท่านใช้เรียกขานบุคคลในวงการเมืองเมื่อสนทนากับบุคคลที่ไม่สนิท

รูปแบบของการเรียก	ความถี่ในการใช้		
	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ชื่อเล่น เช่น ปู่			
2. ชื่อต้น เช่น ยี่งลักษณะ			
3. ตำแหน่ง เช่น นายก			
4. คำนำหน้า + ชื่อต้น เช่น นางสาวยี่งลักษณะ			
5. ตำแหน่ง + ชื่อต้น เช่น นายกยี่งลักษณะ			
6. คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง เช่น นางสาวยี่งลักษณะ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี			
7. อื่นๆ (โปรดระบุ)			

3. คำที่เพื่อนสนิทของท่าน ใช้เรียกนายกรัฐมนตรืเมื่อสนทนากับท่าน

รูปแบบของการเรียก	ความถี่ในการใช้		
	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ชื่อเล่น เช่น ปู			
2. ชื่อต้น เช่น ยี่งลักษณะ			
3. ตำแหน่ง เช่น นายก			
4. คำนำหน้า + ชื่อต้น เช่น นางสาวยี่งลักษณะ			
5. ตำแหน่ง + ชื่อต้น เช่น นายกยี่งลักษณะ			
6. คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง เช่น นางสาวยี่งลักษณะ ชินวัตร นายกรัฐมนตรื			
7. อื่นๆ (โปรดระบุ)			

4. คำที่บุคคลที่ไม่สนิทกับท่าน ใช้เรียกนายกรัฐมนตรืเมื่อสนทนากับท่าน

รูปแบบของการเรียก	ความถี่ในการใช้		
	สม่ำเสมอ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ชื่อเล่น เช่น ปู			
2. ชื่อต้น เช่น ยี่งลักษณะ			
3. ตำแหน่ง เช่น นายก			
4. คำนำหน้า + ชื่อต้น เช่น นางสาวยี่งลักษณะ			
5. ตำแหน่ง + ชื่อต้น เช่น นายกยี่งลักษณะ			
6. คำนำหน้า + ชื่อต้น + นามสกุล + ตำแหน่ง เช่น นางสาวยี่งลักษณะ ชินวัตร นายกรัฐมนตรื			
7. อื่นๆ (โปรดระบุ)			

2.2 ความเหมาะสมของการใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองที่พบในหนังสือพิมพ์

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง โดยพิจารณาว่าการใช้คำเรียกขานบุคคลในวงการเมืองในแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ (1 หมายถึงน้อยที่สุด 2 หมายถึงน้อย 3 หมายถึงปานกลาง 4 หมายถึงมาก 5 หมายถึงมากที่สุด)

ข้อความที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์	ระดับความเหมาะสมของการใช้คำเรียกขาน				
	1	2	3	4	5
1. มาร์ค อ้างคนจำนวนมาก ยุ สลายมือปราบ					
2. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ไม่หวั่นผลกระทบการเจรจา					
3. จีวู ที่สุดในโลก ปลื้มมวลมหาชน					
4. เหลิม ปูดวอร์รัมลอนดอนบงการรุนแรง					
5. ชวลิต ประกาศต้องชนะเลือกตั้ง					
6. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์ถึงกรณีที่มีกระแสข่าวการนำเสนอดีอี					
7. สุเทพ ขอมือบอย่าปวน ถกน้ำโขงวีระบุกหนังสือต้าน					
8. ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง ส.ส. พรรคเพื่อไทย ยื่นหนังสือลาออกจากความเป็น ส.ส. แล้ว					
9. เทพเทือก ติดโผ นายกคนกลาง					
10. พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี หรือลูกพรรค					
11. เฉลิม หัก พท. ตั้ง ทางเลือกใหม่					
12. นายอภิสิทธิ์ สั่งหาทางเลือกอื่น					

ข้อความที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์	ระดับความเหมาะสมของการใช้คำ เรียกขาน				
	1	2	3	4	5
13. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เปิดเผย ภายหลังเดินทางไปพบ กองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์					
14. เทือกพัน นปช. เผาบ้าน กกต.					
15. พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี เปิดบ้านริมน้ำ โขงให้ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชนรดน้ำดำหัว					
16. นายอภิสิทธิ์ ชี้ เจื่อนไขเรื่องส่วนตัว					
17. เฉลิม การันตีไม่ออก					
18. ชวลิต เชื่อมั่นนำพระทัยในหลวง ราชนี					
19. มาร์ค ล้มหวยออนไลน์อ้างปัญหาสังคม					
20. จิ๋ว อ้างต้องหาข้อมูลเพิ่มอีก					
21. อภิสิทธิ์ ลุ้นรอกการเมืองนิ่ง					
22. พลเอกชวลิต ประกาศขอเป็นกาวใจ					
23. เฉลิม อ้าง กม. ไม่ห้ามอภัยโทษ					
24. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี และ เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ กล่าวปฏิเสธความพ่ายแพ้					
25. ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง รองนายกรัฐมนตรี ออกมา ประกาศให้เวลาตำรวจ 3 วันเพื่อชี้แจงอเท็จจริง					
26. พลเอกชวลิต ได้ให้สัมภาษณ์ข่าวก่อนออกรัฐสภา					
27. สุเทพ พูดท่อน้ำเลี้ยงก็อก 2					
28. อภิสิทธิ์ สั่งล้มหวยออนไลน์					

ภาคผนวก ข

คำเรียกขานที่พบในหนังสือพิมพ์รายวันโดยเรียงตามลำดับวันที่

คำเรียกขานที่พบในหนังสือพิมพ์รายวันโดยเรียงตามลำดับวันที่

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2540

ชวลิต เชื้อม่น้ำพระทัยในหลวง ราชนี

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2540

หลวงพ่อกุมเป่ากระหม่อม **นายก** 4 พรวด แถมด้วย 1 พรวด แลกกับการขอให้ปราบปราม ยาบ้า

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2540

พล. อ. ชวลิต ยงใจยุทธ **นายกรัฐมนตรี** ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวที่ทำเนียบรัฐบาลภายหลัง ร่วมงานวันเด็กแห่งชาติ เมื่อวันที่ 11 ม.ค. ที่ผ่านมานี้ถึงเรื่องนโยบายว่า

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2540

แต่งตั้งตัวแทน 3 ฝ่าย '**จิ๋ว**' ผู้ชี้ขาดเดินหน้าแก้ปมมือบ

หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2552

เมินปรับ ครม. **อภิสิทธิ์** ลั่นรอกการเมืองนิ่ง

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2553

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ **นายกรัฐมนตรี** เดินทางไปลงนามถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ศาลาสหทัยสมาคม

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2553

มาร์ค มุดบ้านสี่เสา หรือลับป่าเปรม

หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2553

ชูเกียรติ **นายก** โจไรใต้เข็มชุมปวนปิดถนน

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2553

นายกอภิสิทธิ์ เร่งแก้ปัญหาคาความขัดแย้ง

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2553

ธัญญา **รับ**คลิปเสียงทะเลาะ **สามี**

“จ้างฆ่า **ครู**พลละมอตัว เป็น **ตัว**ครูหญิงอ้างไม่รู้ไม่เห็น”

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นายทัศนพล เต็มสุข
วันเดือนปีเกิด	15 เมษายน พ.ศ. 2528
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	57/39 ซอยเทียนทะเล 28 แขวงสามด้า เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี
พ.ศ. 2550	ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) ภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2555	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) ศึกษาศาสตร์การศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ